პროლეტარეთო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

1975
პარასკევი
12
დეკემბერი
№ 289
(16415)
ფასი
2 კაპ.
1975

გაზეთი გამოდის
1920 წლის
3 თებერვლიდან

KOMUNISTI—

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

შეჯიბრების მოწინავენი

საქართველოს მეციტრუსეებმა სამშობლოს უპატაკეს დიდი შრომითი გამარჯვება — ორგანიზებულად მოკრიფეს მანდარინი, ლიმონი, ფორთოხალი და შეასრულეს სახელმწიფოსათვის ამ ხილის მიყიდვის ხუთწლედის დამამთავრებელი წლის ვალდებულებანი.

9 დეკემბრისათვის დამზადებულია 118.310 ტონა ციტრუსი ნაცვლად ვალდებულებით გათვალისწინებული 115.512 ტონისა.

აბაშის მეციტრუსეებმა ვალდებულებით შეასრულეს ნაკისრი ვალდებულება. მათ სახელმწიფოს მიჰყიდეს 79.319 ტონა ციტრუსოვანთა ნაყოფი ნაცვლად ვალდებულებით ნაკისრი 78.793 ტონისა. განსაკუთრებით თავი ისახელა ცნობილმა მეციტრუსემ, სოციალისტური შრომის გმირმა დ. ბაკურიძემ. მან მიჩენილ ნაკვეთზე (მექტარზე) გაანგარიშებით) მიიღო 50 ტონაზე მეტი ციტრუსოვანთა ნაყოფი. უხვი მოსავლის მოყვანით სახელი გაითქვა რაიონული საბჭოს დეპუტატმა თამარ ახალაძემ. სურათზე: მოწინავე მეციტრუსეები თ. ახალაძე (მარცხნივ) და ვ. დურსუნაძე (მანდარინის კრეფის დროს.

ნ. ანასტასიევის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ბრიგადული სამეურნეო ანგარიში

თავართბილმშენის მე-14 ტრესტი ერთ-ერთი დიდი სამშენებლო ორგანიზაციაა, რომელიც თბილისის საცხოვრებელი ფონდის თითქმის ნახევარს აშენებს. სახელოვანმა კოლექტივმა საცხოვრებელი სახლების აშენებისა და საეკსპლოატაციოდ გადაცემის ხუთწლიანი გეგმა კარგახანია შეასრულა. ახლე წარმატებით ასრულებს წლევანდელ გეგმას. 11 თვეში დავალების გადამეტებით მოსახლეობას 12 ათასი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობი ჩაბარა.

აღსანიშნავია, რომ თვითეული კორპუსი გათვალისწინებული გრაფიკით და ვადაზე ადრე ბარდება. მკვეთრად გაუმჯობესდა მშენებლობის ხარისხი. მშენებელთა წარმატებას ხელს უწყობს კაპიტალური დაბანდებების და ძალების კონცენტრაცია, შრომისა და წარმოების მართვის გონივრული ორგანიზაცია. მუშაობაში დანერგეს უწყვეტი დაგეგმვის ხისტემა, რომელიც გადმოიღეს მოსკოვის და ლენინგრადის მოწინავე სამშენებლო ორგანიზაციებისაგან. ტრესტის ყველა სამონტაჟო ბრიგადა მოსკოველი ნოვატორი მშენებლის ნ. ზლობინის მეთოდით, სამეურნეო ანგარიშის საფუძველზე მუშაობს.

სკკპ XXIV ყრილობის მიერ დასახული მშენებლობის პროგრამის განხორციელებისათვის გაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში წარმატების აღწევენ ის სამშენებლო ორგანიზაციები, რომლებიც ფართოდ იყენებენ ბრიგადის სამეურნეო ანგარიშს. მუშაობის ანალიზმა ცხადყო, რომ ბრიგადები, რომლებიც სამეურნეო ანგარიშით შრომობენ, 15-20 პროცენტით მცირდება მშენებლობის ვადები. მაგალითად, მე-14 ტრესტის ვ. გალდავას ბრიგადა სამშენებლო ვადასთან შედარებით ცხრასართულიან სახლს ერთი თვით ადრე კარგი შეფასებით ამბარებს. ეს კიდევ ერთი მაგალითია ბრიგადული იჯარის ხეკეთისა, ამ პროგრესული მეთოდის ეკონომიური ეფექტიანობისა, რომლებიც მშენებლობის ძირეული რგოლების მუშაობის ორგანიზაციის ძირითადი ხისტემა ხდება.

მაგრამ ბრიგადული სამეურნეო ანგარიში ჯერ კიდევ ყველგან ფართოდ არ ინერგება. ზოგჯერ მას მხარს არ უჭერენ სამეურნეო მუშაკები. სწორედ ეს არის ერთ-ერთი მიზეზი იმისა, რომ რესპუბლიკაში მშენებელთა ბრიგადების ძალზე მცირე პროცენტი მუშაობს ბრიგადული იჯარის მეთოდით. ამ საქმეში არასახარბიელო მდგომარეობაა საქართველოს სსრ მშენებლობის სამინისტროს სამშენებლო ტრესტებში.

ბრიგადული იჯარით მუშაობის მეტი შესაძლებლობა აქვთ ხოფლის მშენებლობის სამინისტროს სამშენებლო ორგანიზაციებს, ვინაიდან მათი ობიექტები უფრო მარტივია და მოცულობითაც პატარა. მიუხედავად ამისა, ეს პროგრესული მეთოდი მთელ რიგ სამშენებლო ტრესტებში ნაკლებად ინერგება. სამინისტროს ხისტემაში მოიშვიათად 838 ბრიგადიდან სამეურნეო ანგარიშით მხოლოდ 78 ბრიგადა მუშაობს.

მართალია, სამინისტრო კაპიტალური მშენებლობის გეგმებს ასრულებს, მაგრამ თუ ბრიგადული იჯარას ფართოდ დანერგავთ, ეს კიდევ უფრო დაჩქარებს მშენებლობის ტემპს, მკვეთრად გაუმჯობესდება ხარისხი.

სამწუხაროა, მაგრამ ფაქტია, რომ ბრიგადული სამეურნეო ანგარიში ჩვენს რესპუბლიკაში ძირითადად გამოყენებულია მხოლოდ სპანეთ მშენებლობაში. იგი ძალზე ხუსტად არის გავრცელებული სამრეწველო მშენებლობაში. ზოგიერთი ხელმძღვანელი ამას სხვადასხვა სიძნელეებით, ინდუსტრიის ობიექტებზე სამუშაოთა დიდი მოცულობით ხსნის. ასეთი აზრი, ცხადია, მცდარია და მას არ უნდა დავეთანხმოთ.

ამას წინათ გაზეთი „პრავდა“ მოწინავე წერილში წერდა: მურმანსკის № 2 სამშენებელთ-სამონტაჟო სამმართველოს მუშაობის პრაქტიკა ცხადყოფს, ზლობინის მეთოდით მუშაობა საუკეთესო შედეგს იძლევა სამრეწველო საწარმოთა მშენებლობის დროსაც. სამმართველო ოთხი ბრიგადა აშენებს ოცდაშვიდი მილიონი მანეთის ღირებულების კვეთის კომპლექსს. მთელი მშენებლობა დაყოფილია ეტაპებად, განსაზღვრულია ასამოქმედებელი ობიექტები. მაგალითად, სოციალისტური შრომის გმირის ვ. ხერიკოვის ბრიგადამ წლეულს ათ თვეში შეასრულა დაახლოებით ცხრაასი ათასი მანეთის სამუშაოები და დიდი ოქტომბრის დღესასწაულისათვის საეკსპლოატაციოდ გადასცა ათასი ტონა ტევადობის მაცივარი.

ეს ფაქტი იმაზე მეტყველებს, რომ ბრიგადული იჯარა ფართოდ უნდა დავნერგოთ სამრეწველო ობიექტების მშენებლობაშიც.

რატომ არის, რომ ბრიგადულმა იჯარამ რესპუბლიკის სამშენებლო ორგანიზაციებში ჯერ კიდევ ფართოდ ვერ მოიკიდა ფეხი?

ბრიგადული იჯარის სისტემა მოითხოვს მწყობრ მატერიალურ-ტექნიკურ მომარაგებას, მისი ბაზის განმტკიცებას. ამ მხრივ საქართველოში საკმე ძალზე ცუდად გვაქვს. სამშენებლო ობიექტები და მატერიალური რესურსები არ შეეფარდებიან ერთმანეთს. ობიექტებს ვერ ვამარაგებთ გრაფიკის მიხედვით, დიდია მოცდენები. ცხადია, ასეთ პირობებში ბრიგადული იჯარა ვერავითარ სიკეთეს ვერ მოგვიტანს. პირიქით, ცუდი მომარაგების დროს იჯარით მომუშავე ბრიგადამაც კი შეიძლება უარი განაცხადოს ამ მეთოდით მუშაობაზე.

მშენებლობაში მოწინავე მეთოდების ხუსტად დანერგვის, ცუდი შრომის ორგანიზაციის შედეგად წლეულს არცერთ კვარტალში არ შესრულებულა მშენებლობის სახელმწიფო გეგმები. რასაც ვაშენებთ მისი ხარისხიც შეუწყარებლად დაბალია. დღემდე ჯერ კიდევ ბევრი გვაქვს დაუმთავრებელი მშენებლობა, კაპიტალური დაბანდებანი იჭედსებენ, განსაკუთრებით ნელა შენდება სახალხო მოხმარების საკონლის საწარმოები, ჯანმრთელობის დაცვისა და განათლების, საყოფაცხოვრებო მომსახურების ობიექტები. დაგეგმეს და მომარაგება ჯერ კიდევ ისეთნაირად წარმოებს, რომ ძირითადი სამუშაოები ზნირად წლის დამლეგზე მოდის.

სამშენებლო სამინისტროებმა, ტრესტებმა ამთავითვე უნდა იზრუნონ იმისთვის, რომ მშენებარე ობიექტებს ზუსტად შეეფარდებოდეს მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგება. ამას მოითხოვს მომავალი წლის ის დიდი ამოცანები, რომლებიც განსაზღვრა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს სესიამ. **გაისად კაპიტალური დაბანდებები კავშირის მასშტაბით 5,1 პროცენტით გაიზრდება. მნიშვნელოვნად გაფართოვდება საბინაო-კომუნალური და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობა.**

მომავალი წლის გაზრდილი სამშენებლო გეგმების შესრულებას აქედანვე უნდა ჩავუყაროთ მტკიცე საფუძველი. ამ მხრივ ყურადსაღებია მოსკოვის მოწინავე სამშენებლო ორგანიზაციების მუშაობის გამოცდილება. აქ მორიგი წლის დამდეგისათვის აუცილებლად ქმნიან მარაგნამატს ტექნიკური მზადყოფნით.

საქმის წარმატება დამოკიდებულია ადამიანებთან ცოცხალ კონკრეტულ მუშაობაზე. საჭიროა ყოველ ბრიგადას, ყოველ მუშას შეუქმნათ პირობები ნაყოფიერი შრომისათვის. ამ საკითხებს უნდა დაუმონონ მთავარი ყურადღება პარტიულმა ორგანიზაციებმა მასობრივ-პოლიტიკური მუშაობის გაშლისა და სოციალისტური შეჯიბრებისადმი ხელმძღვანელობის სრულყოფის პროცესში. უნდა ავამაღლოთ სამეურნეო კადრების პასუხისმგებლობა. მომიჯნავე ქვეგანაყოფების ზუსტი ურთიერთმოქმედებისათვის, სამუშაო დროის მაქსიმალური გამოყენებისათვის, სახელმწიფო და შრომითი დისციპლინის მტკიცე დაცვისათვის.

ხუთწლედის დამამთავრებელი წელი იწურება. სამინისტროები და უწყებანი მოვალენი არიან მატერიალურ რესურსებს თავი მოუყარონ ასამუშავებელ ობიექტებზე. არ დაუშვან მათი დაკარგვა. **მუდამ უნდა გვახსოვდეს, რომ მუშაობაში მთავარია არა ათვისებული სახსრების მოცულობა, არამედ ობიექტების საექსპლოატაციოდ გადაცემა.**

წარმოების ორგანიზაციისა და მართვის მოწინავე გამოცდილება, პირველ რიგში ბრიგადული სამეურნეო ანგარიში, მისი უნარიანი გამოყენება დაგვეხმარება ვაშენოთ სწრაფად, ხარისხიანად.

დაე მუშაებელთა შეჯიბრების მუდმივი საბრძოლო დევიზი იყოს ლოზუნგი: ყველა ასამოქმედებელი ობიექტი ფრიადი შეფასებით, ბრიგადის მიხედვით გადავცეთ საექსპლოატაციოდ!

ყოველი დღე — დამკვრელური

გრაფიკის გასწრებით ქვანახშირს ანგრევს კომბაინი

სოხუმი. (სკპ. კორ.). თვეზის კომბინატის (დირექტორი ნ. უსვიატი, მთავარი ინჟინერი მ. ხელაია) კოლექტივმა მეცხრე ხუთწლედის დავალება ჯერ კიდევ 1975 წლის იანვარში შეასრულა. საწარმოს კოლექტივმა ახალ წარმატებას მიაღწია. ხაერთო პროდუქციის გამომვებისა და რეალიზაციის 11 თვის დავალება ვადაზე ადრე გაანადა. წლის დასაწყისიდან გეგმის გადამეტებით გამოშვებულია 881 ათასი მანეთის, ხოლო რეალიზებულია 312 ათასი მანეთის პროდუქცია.

შეჯამებულია შეჯიბრების შედეგები.

ი. გოგბერია.

ტყიბული. (სკპ. კორ.). ორჯონიკიძის სახელობის შახტის (უფროსი ივ. ორჯონიკიძე) კოლექტივმა, რომელმაც ვადაზე ორნახევარი თვით ადრე შეასრულა ხათობიის მოპოვების ხუთწლიანი გეგმა, ამ დღეებში ახალი ტექნიკური სიახლის დანერგვა იზეიმა — მეოთხე საკუსპლოატაციო უბნის ღრმა მიწისქვეშა სანგრევში ამუშავდა ეფრეთწოდებული ვიწრო მოდების ტიპის ქვანახშირის მომნგრევი კომბაინი.

ტყიბულის ქვანახშირის საბადოს არსებობის ისტორიაში პირველად განხორციელდა ქვანახშირის გაუბურღავ-აუფეთქებადი მონგრევა. ამან ერთი მხრივ გააადიდა სანგრევის დაეირთვა, გაზარდა მუშახების შრომის ნაყოფიერება, მეორე მხრივ უსაფრთხო გახდა სანგრევში მუშაობა. აღსანიშნავია აგრეთვე ის, რომ ქვანახშირის მომნგრევი კომბაინი საათში ამჯერად 100 ტონაზე მეტ ქვანახშირს იძლევა.

კომბაინისათვის ამ შექმნილია სპეციალური ტექნიკური სამსახური, რომელსაც სამთო საქმის ენთუზიასტი, ინჟინერი თ. მერაბაშვილი უდგას სათავეში.

ვ. ციბრეკიძე.

ამხანაგი ლ. ი. ბრეჟნევი მოსკოვში დაბრუნდა

11 დეკემბერს ვარშავიდან მოსკოვში დაბრუნდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ამხანაგი ლ. ი. ბრეჟნევი, რომელიც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაციას მეთაურობდა პოლონეთის გაერთიანებული მუშათა პარტიის VII ყრილობაზე.

ბელორუსიის ვიგზალზე ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევს შეხვდნენ ამხანაგები ი. ვ. ანდროპოვი, ა. ა. გრეჩკო, ვ. ვ. გროშინი, ა. ა. გრომიკო, ა. პ. კირილენკო, ა. ნ. კოსიგინი, ფ. დ. კულაკოვი, კ. ტ. მაზუროვი, ა. ი. პელშე, დ. ს. პოლიანსკი, შ. ა. სუსლოვი, პ. ნ. დემიჩევი, ბ. ნ. პონომარიოვი, მ. ს. სოლომენცევი, დ. თ. უსტინოვი, ვ. ი. დოლგიხი, ი. ვ. კაპიტონოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრები ბ. პ. ბეშჩევი, გ. ს. პავლოვი, გ. ე. ცუკანოვი, კ. უ. ჩერნენკო, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის წევრობის კანდიდატი ს. კ. ცვიგუნი, სკკპ ცენტრალური სარევიზიო კომისიის წევრები ო. ბ. რახმანინი, გ. კ. ცინევი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის თანაშემწეები ა. ი. ბლატოვი, ვ. ა. გოლიკოვი, სკკპ ცენტრალური კომიტეტის განყოფილების გამგის მოადგილე ვ. ნ. შახნაზაროვი.

შეხვედრთა შორის იყო პოლონეთის საბალნო რესპუბლიკის დროებითი საქმეთა რწმუნებული სსრ კავშირში ვ. ნაპერალი.

ლ. ი. ბრეჟნევთან ერთად მოსკოვში დაბრუნდნენ სკკპ ცენტრალური სარევიზიო კომისიის წევრები ა. მ. ალეკსანდროვი, ლ. მ. ზამიატინი. (საკდესი).

ნ. ვ. პოდგორნი მოსკოვში დაბრუნდა

ქაბული, 10 დეკემბერი. (საკდესი). დღეს აქ დამთავრდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის ნ. ვ. პოდგორნისა და ავღანეთის რესპუბლიკის სახელმწიფოს მეთაურის და პრემიერ-მინისტრის მუჰამედ დაუდის მოლაპარაკება.

მხარეებმა განაგრძეს ურთიერთსაინტერესო აქტუალური საერთაშორისო პრობლემების, აგრეთვე საბჭოთა კავშირისა და ავღანეთის რესპუბლიკის ორმხრივი ურთიერთობის ზოგიერთი საკითხის განხილვა.

მხარეებმა შეაფასეს საბჭოთა კავშირ-ავღანეთის ერთობლივი კომუნიკე ავღანეთის რესპუბლიკაში ნ. ვ. პოდგორნის ვიზიტის შესახებ.

მოლაპარაკებაში, რომელიც გულითადი, მეგობრულ ვითარებაში მიმდინარეობდა, მონაწილეობდნენ ნ. ვ. პოდგორნის თანმხლები ოფიციალური პირნი, აგრეთვე ავღანეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო მოღვაწენი.

ამავე დღეს ნ. ვ. პოდგორნიმ და მუჰამედ დაუდმა ხელი მოაწერეს ოქმს, რომ მოქმედების ვადა გაუგრძელდეს 1931 წლის 24 ივლისის ხელშეკრულებას ნეიტრალიტეტისა და ერთმანეთზე თავდაუსხმელობის შესახებ.

ოფიციალური მეგობრული ვიზიტის დამთავრების შემდეგ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. ვ. პოდგორნი დღეს ქაბულიდან სამშობლოში გამომგზავრა.

ტაშკენტი, 10 დეკემბერი. (საკდესი). დღეს აქ ჩამოვიდნენ სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. ვ. პოდგორნი და ოფიციალური პირნი, რომლებიც მას ახლდნენ ავღანეთში ოფიციალური მეგობრული ვიზიტის დროს.

11 დეკემბერს მოსკოვში დაბრუნდა სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ნ. ვ. პოდგორნი, რომელიც ოფიციალურ მეგობრულ ვიზიტად იყო ავღანეთში.

აეროდრომზე მას დახვდნენ ამხანაგები ა. ა. გრომიკო, კ. ტ. მაზუროვი, შ. ს. სოლომენცევი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილეები გ. ს. ძოწენიძე, შ. ა. ისნოვი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პალატების თავმჯდომარეები ა. პ. ბიტიკოვი, ვ. პ. რუბენი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი მ. პ. გიორგაძე, სსრ კავშირის მინისტრები ს. თ. ანტონოვი, ბ. პ. ბუგაევი, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის, სსრ კავშირის საგარეო საქმეთა სამინისტროს პასუხისმგებელი თანამშრომლები.

დამხვდურთა შორის იყო ავღანეთის რესპუბლიკის დროებითი საქმეთა რწმუნებული სსრ კავშირში მოჰამედ ანვარი.

(საკდესი).

იდეოლოგიური კადრების უმნიშვნელოვანესი ამოცანები

პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილებათა ინსტრუქტორების სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია

11 დეკემბერს საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის სხდომათა დარბაზში მუშაობას განაგრძობდა საქართველოს კომპარტიის სალოქო, საქალაქო და რაიონული კომიტეტების პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილებათა ინსტრუქტორების სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია, რომლის თემაა: „პარტიული კომიტეტების იდეოლოგიური საქმიანობის ორგანიზაცია. პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების ინსტრუქტორის მუშაობის სტილი და მეთოდები“. კონფერენციის მეორე დღეს მოეწყო სემინარი ინსტრუქტორთა მუშაობის გამოცდილების გაზიარების საკითხებზე.

კონფერენციის მონაწილეებმა მოისმინეს შემდეგი ინფორმაციები: საქართველოს კომპარტიის ქუთაისის საქალაქო კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების გამგის დ. ნ. მონიავასი — „პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების ინსტრუქტორის მუშაობის ორგანიზაციისადმი მეგნიერული მიდგომა“ და საქართველოს კომპარტიის გორის საქალაქო კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების გამგის ბ. ი. ნოზაძისა — „ინსტრუქტორის ორგანიზატორული მუშაობა მიღებული დადგენილების შესრულების უზრუნველყოფისათვის“, საქართველოს კომპარტიის რუსთავის საქალაქო კომიტეტის პოლიტიკური განათლების კაბინეტის გამგემ ი. მ. შუბლაძემ წაიკითა ინფორმაცია თემაზე „მშრომელთა პოლიტიკური განათლებისა და ეკონომიკური სწავლების სისტემისადმი ხელმძღვანელობისათვის მუშაობის ორგანიზაცია“. შემდეგ მოისმინეს ინფორმაციები თემებზე: „ინსტრუქტორის მუშაობის გამოცდილება ბიუროზე განსახილველი საკითხებისა და სხვა დოკუმენტების მომზადების საქმეში“, „ინსტრუქტორის მუშაობის დაგეგმვისა და სამუშაო დღის ორგანიზაციის პრაქტიკა“, „ინსტრუქტორის როლი იდეოლოგიური კადრების შერჩევაში, განაწილებასა და აღზრდაში“, „ინსტრუქტორის მიერ პარტიულ-პოლიტიკური ინფორმაციის მიღებისა და იდეურ-აღმზრდელობით მუშაობაში გამოყენების პრაქტიკა“, „ინსტრუქტორის მუშაობა მშრომელთა წერილებზე, განცხადებებსა და საჩივრებზე“, „ინსტრუქტორის როლი მშრომელთა ზნეობრივი აღზრდის ორგანიზაციაში, კომუნისტური მორალის ანტიპოდებთან ბრძოლაში“, „ინსტრუქტორი და ახალგაზრდების ინტერნაციონალური და პატრიოტული აღზრდისათვის მუშაობის ორგანიზაცია“, „საგიტაციო-მასობრივი მუშაობისადმი ხელმძღვანელობის პრაქტიკა“. ინფორმაციები გააკეთეს საქართველოს კომპარტიის აჭარის სალოქო კომიტეტის, ცხინვალის საქალაქო კომიტეტის, თბილისის საქალაქო კომიტეტის, ცხაკაიის რაიკომის, წყალტუბოს რაიკომის, სიღნაღის რაიკომის, თბილისის 26 კომბინრის რაიკომის, გურჯაანის რაიკომის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილებათა ინსტრუქტორებმა შ. ს. ბარშანიძემ, რ. ი. ჯიოევამ, ვ. მ. ძნელაძემ, ლ. ა. ხაჯაიამ, კ. ბ. ელეგაძემ, ზ. ი. კრაფვიელმა, ბ. ა. რთველიაშვილმა, ვ. ი. მიზელიშვილმა.

კონფერენციის მუშაობის შედეგების შესახებ ინფორმაცია გააკეთა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების გამგემ ბ. ვ. გელენავიჩმა.

„მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებისა და თვალსაჩინო აგიტაციის ხელმძღვანელობისათვის მუშაობის ორგანიზაცია“ — ასეთი იყო საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდისა და აგიტაციის განყოფილების ბეჭდვითი სიტყვის, რადიოსა და ტელევიზიის სექტორის გამგის ა. რ. სანგულიანის გამოსვლის თემა. პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის ორგანიზაციაში მეცნიერული მიდგომის შესახებ ილაპარაკა თავის გამოსვლაში საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული პარტიის ისტორიის ინსტიტუტის — სკკპ ცენტრალურ კომიტეტთან არსებული მარქსზმ-ლენინიზმის ინსტიტუტის ფილიალის დირექტორმა დ. ბ. სტურუამ.

კონფერენციის მონაწილეებმა მოისმინეს სკკპ ცენტრალური კომიტეტის პროპაგანდის ლექტორის ვ. ს. კუდინოვის ლექცია „საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ბრძოლა მშვიდობის პროგრამის განხორციელებისათვის“.

კონფერენციაზე მიიღეს რეკომენდაციები.

სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მუშაობის შედეგები შეაჯამა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა ვ. მ. სირაძემ. (საქინფორმი).

გრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეთა მორიგი არჩევნების ჩატარების შესახებ

1975 წლის 13 დეკემბერს საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეთა რწმუნებულების ვადის გასვლასთან დაკავშირებით, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი ადგენს:

1. დაინიშნოს საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეთა მორიგი არჩევნები კვირას, 1976 წლის 11 აპრილს.

2. საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეთა ახალი შემადგენლობის არჩევნებამდე შესაბამისად გაუგრძელდეს რწმუნებულებანი საქართველოს სსრ რაიონული (საქალაქო) სახალხო სასამართლოების სახალხო მოსამართლეებს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
გ. ქოჩენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. კვაპაძე.

თბილისი. 1975 წლის 11 დეკემბერი.

გრძანებულება საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა

ჟურნალ „ეკონომიკის“ საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოების შესახებ

მშრომელთა შორის ეკონომიკური ცოდნის პროპაგანდის საქმეში გაწეული ნაყოფიერი მუშაობისა და რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის განვითარებაში აქტიური მონაწილეობისათვის, დაარსების ორმოცდაათ წელთან დაკავშირებით, ჟურნალი „ეკონომიკა“ დაჯილდოვდეს საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე
გ. ქოჩენიძე.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი
ზ. კვაპაძე.

თბილისი. 1975 წლის 11 დეკემბერი.

დაჯილდოება

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1975 წლის 11 დეკემბრის ბრძანებულებით ბეჭდვითი სიტყვის ორგანოებში საწარმოლივი და ნაყოფიერი მუშაობისათვის, ჟურნალ „ეკონომიკის“ დაარსების ორმოცდაათი წლის გამო საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით დაჯილდოვდნენ:

რუსეთიდან ნიკოლოზის ასული გრიგოლია — ჟურნალის ლიტერატურული თანამშრომელი.

თამარ გიორგის ასული პოპიაშვილი — საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის გამომცემლობის სტამბის ოსტატი.

ომარ ნიკანორის-ძე შურდია — ჟურნალის პასუხისმგებელი მდივანი.

საქართველოს სსრ კულტურის დამსახურებული მუშაკის საპატიო წოდება მიენიჭა:

მაყვალა (მზია) ვლადიმერის ასულ ნანეიშვილს — ჟურნალის ლიტერატურულ თანამშრომელს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში

„თეთრიწყაროს, ლაგოდეხის, კასპის, წალენჯიხის, ქარელის რაიონული, ქუთაისისა და ზუგდიდის საქალაქო მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების მიერ სესიების მომზადებისა და მოწყობის დადებითი პრაქტიკის შესახებ“

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა განიხილა მშრომელთა დეპუტატების ზუგდიდის ადგილობრივი საბჭოს მიერ სესიების მომზადებისა და მოწყობის დადებითი გამოცდილება.

აღინიშნა, რომ უკანასკნელ წლებში ადგილობრივმა საბჭოებმა პარტიული ორგანიზაციების ხელმძღვანელობით საგრძნობლად გააკეთეს საქმიანობა, მნიშვნელოვნად ამაღლდა მათი ინიციატივა და ორგანიზატორული როლი კომუნისტური მშენებლობის ყველა უბანზე.

იმ დიდ პოლიტიკურ, ორგანიზატორულ მუშაობაში, რომელიც ჩვენს რესპუბლიკაში წარმოებს პარტიის XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებების, მეცხრე ხუთწლედის დავალებების წარმატებით განხორციელებისა და პარტიის XXV ყრილობის ღირსეულად შეხვედრისათვის, თავიანთი საგრძნობი წვლილი შეაქვთ აგრეთვე ადგილობრივ საბჭოებს, დეპუტატებს, მრავალათასიან საბჭოთა აქტივს.

ადგილობრივი საბჭოების საქმიანობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი პრინციპია სამეურნეო და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის კოლექტიური ხელმძღვანელობა. წამყვანი ადგილი უკავია სესიებს — საბჭოების მუშაობის ძირითად ორგანიზაციულ-სამართლებრივ ფორმას.

კომუნისტური პარტია და მისი ცენტრალური კომიტეტი შეუნელებელ ყურადღებას უთმობენ საბჭოების საქმიანობის სრულყოფას. სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებაში „მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების საქმიანობის გაუმჯობესებისა და მასებთან მათი კავშირის გაძლიერების შესახებ“ აღინიშნა, რომ „საჭიროა ვიღვწოდეთ სესიების რეგულარულად მოწვევისათვის, მნიშვნელოვნად გავაფართოოთ სესიებზე განსახილველი საკითხების წრე. სესიები უნდა ეწყობოდეს არა პარადულობისა და დასახულ ღონისძიებათა ფორმალურ-საზეიმო მოწონების გულისათვის, არამედ სამეურნეო და კულტურული ცხოვრების აქტუალური საკითხების საქმიანი განხილვა-გადაწყვეტისათვის...“

საბჭოების სესიების როლის ამაღლებას დიდი ყურადღება დაეთმო სკკპ XXIV ყრილობის ბოლოს. ყრილობამ განსაზღვრა საბჭოების საქმიანობის სრულყოფის უმნიშვნელოვანესი გზები, კერძოდ, მოითხოვა, კიდევ უფრო ამაღლდეს საბჭოების სესიების მნიშვნელობა.

რესპუბლიკის მშრომელთა დეპუტატების რაიონულმა, საქალაქო, სასოფლო და სადაბო საბჭოებმა, რომლებიც სულ უფრო აუმჯობესებენ და სრულყოფენ საქმიანობის სესიურ ფორმას, მნიშვნელოვნად გააფართოვეს სესიებზე განსახილველი საკითხთა წრე. მაგალითად, 1974 წელს აქ რესპუბლიკის ადგილობრივი საბჭოების სესიებზე განხილეს სამეურნეო-ეკონომიკური და სოციალურ-კულტურული მშენებლობის 14 ათასი სხვადასხვა საკითხი. მათ შორის ისეთელეს ისეთ დიდმნიშვნელოვან საკითხებზე, როგორიცაა სასოფლო-სამეურნეო და სამრეწველო წარმოება, მშენებლობა, ქალაქების, რაიონების, სოფლებისა და დაბების პერსპექტიული განვითარება, დასახლებული პუნქტების კეთილმოწყობა, მოსახლეობის სამედიცინო, სავაჭრო, კომუნალური და საყოფაცხოვრებო მომსახურება, მოქალაქის სულიერი სახის ჩამოყალიბება, მშრომელთა კომუნისტური აღზრდა, საბჭოთა მუშაკების პერსონალური პასუხისმგებლობა დაკისრებული საქმეთა სათვის, სახელმწიფო და შრომის დისციპლინის, საზოგადოებრივი მართლწესრიგისა და სოციალისტური კანონიერების განმტკიცება, მშრომელთა მიღებისა და მათი წერილების, საჩივარ-განცხადებების განხილვის ორგანიზაცია, რეაგირება. კრიტიკულ შენიშვნებსა და წინადადებებზე, ამმრჩეველთა განწესების შესრულება, დეპუტატთა საქმიანობა საარჩევნო ოლქებში, მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების, მუდმივი კომისიების, მათი განყოფილებებისა და სამმართველოების მუშაობა, ზემდგომი ორგანოების დადგენილებებისა და საკუთარი გადაწყვეტილებების შესრულების კონტროლი.

იმ ღონისძიებათა მეოხებით, რომლებსაც საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი აბორიგელებს მორალურ-პოლიტიკური კლიმატის გასაჯანსაღლად, მშრომელთა მასების სოციალური აქტივობის ასამაღლებლად, რესპუბლიკაში სოციალური მართვის მეცნიერული საფუძვლების ფართოდ განვითარების წინამძღვრებისა და პირობების შესაქმნელად, გონივრული ინიციატივისა და შემოქმედებითი, საქმიანი თაოსნობის მხარდასაჭერად, ახლა რესპუბლიკის ადგილობრივ წარმომადგენლობითს ორგანოებში მიმდინარეობს მთელი ორგანიზაციულ-მასობრივი მუშაობის, კერძოდ, სასესიო საქმიანობის სფეროს შემდგომი გაფართოებისა და დემოკრატიზაციის კანონზომიერი პროცეს

პარტიული ცხოვრება

კრიტიკისა და თვითკრიტიკის ნიშნით

სამტრედიელი კომუნისტები საზეიმო განწყობილებით მოვიდნენ პარტიის რაიონული ორგანიზაციის ორმოცდამეხუთე კონფერენციაზე. ამას თავისი საფუძველი ჰქონდა. არასოდეს არ მოუპოვებიათ რაიონის მშრომელებს ისეთი წარმატებები, როგორიც ამ ორი უკანასკნელი წლის მანძილზე. ციფრები თავისთავად მეტყველებენ მათ გარჯასა და თავდადებაზე, პარტიის მოწოდების სიმაღლეზე. ერთსულოვან დარაზმულობაზე.

რაიონის სოფლის მეურნეობის მუშაკებმა ჩაის ხარისხოვანი ფოთლის დამზადების ხუთწლიანი გეგმა 113,5 პროცენტით შეასრულეს, ყურძნის — 132, მარცვლეულის — 132,3, აბრეშუმის პარკის — 115,7, ბოსტნეულის — 103, ხორცის — 125 და რძისა — 131 პროცენტით.

ხუთწლედის ვალდებულებათა წარმატებით გადაწყვეტისათვის უდიდესი მნიშვნელობა ჰქონდა უკანასკნელ პერიოდში მოპოვებულ შედეგებს. მარტო ბოლო ორ წელიწადში მოიწეს 33.500 ტონა ბოსტნეული, რაც 4.000 ტონით მეტია მთლიანად მერვე ხუთწლედში აღებულ ბოსტნეულზე. საანგარიშო პერიოდში სახელმწიფოს გეგმის ზვეთი მიეყიდა 620 ტონა ყურძენი, ხოლო ასე აღებული 2.106 ტონა მარცვლეული 1973 წელს სახელმწიფოზე მთლიანად მიყიდული მარცვლეულის ტოლია; წელს პირველად გადალახეს ჩაის ხარისხოვანი ფოთლის კრეფის 2.000 ტონიანი ზღვარიც.

სასახელო მაჩვენებლებით დამთავრეს მეცხრე ხუთწლედი აგრეთვე რაიონის სამრეწველო საწარმოებმა. მათ ვადაზე სამი თვით ადრე 100,7 პროცენტით გაანაღდეს პროდუქციის გამოშვების ვალდებულებანი, ხოლო ათიოდე დღის შემდეგ შეასრულეს სამრეწველო პროდუქციის რეალიზაციის ხუთწლიანი გეგმა.

მნიშვნელოვნად გაუმჯობესეს მუშაობა რკინიგზისა და ავტოტრანსპორტის საწარმოებმა, სამშენებლო-სამონტაჟო და სარემონტო ორგანიზაციებმა.

აი, ამ მიღწევებზე იყო ლაპარაკი პარტიის რაიკომის პირველი მდივნის ნ. რუხაძის საანგარიშო მოხსენებაში.

შრომის ფრონტზე თვალსაჩინო წარმატებების მოპოვებისათვის მშრომელთა დარაზმვის საქმეში ნაყოფიერი მუშაობა გასწიეს პარტიის რაიონულმა კომიტეტმა, პირველადმა პარტიულმა ორგანიზაციებმა. მათი ყურადღების ცენტრში იდგა სკკპ XXIV ყრილობის მასალების ფართო პროპაგანდა, მისი კავშირი დღეგანდელობასთან, კონკრეტულ ამოცანებთან.

საანგარიშო პერიოდში პირველად პარტიულ ორგანიზაციებში ფართოდ დაინერგა საწესდებო უფლება-მოვალეობის შესრულების შესახებ კომუნისტის თვითანგარიშის მოსმენა-განხილვის პრაქტიკა. ამან ფრიად შეუწყო ხელი კომუნისტთა აქტივობის ამაღლებას.

სამეურნეო თუ იდეოლოგიური საქმიანობის სწორად წარმართვისათვის უდიდესი მნიშვნელობა ენიჭება კადრებთან მუშაობას, მათ შერჩევასა და მომზადებას. 1974-1975 წლებში პარტიის რაიკომის ბიურომ რვაჯერ იმსჯელა კადრების შერჩევის, განაწილებისა და აღზრდის საკითხებზე, ხოლო რაიკომის პლენუმზე კი საგანგებოდ განხილეს საკითხი: „სკკპ XXIV ყრილობისა და საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პლენუმების მოთხოვნათა შესაბამისად კადრების შერჩევისა და შესრულების შემოწმებისათვის პარტიის რაიკომის მიერ გაწეული მუშაობის შესახებ“. რაიონში სასტიკი ბრძოლა გამოიცეხდა უახლოეს წარსულში ხელმძღვანელთა პრაქტიკაში არსებულ სეგმტიური მოგლეჯებს: თვითდამშვიდებას, დაჯერებულობას, თვითკმაყოფილებას, უინიციატივობას.

პარტიის რაიკომის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან ღონისძიებად უნდა ჩაითვალოს მიმდინარე წლის დასაწყისში თვალსაჩინო ზომების გატარება მავნე ზნე-ჩვეულებათა აღსაკვეთად. რაიკომის ბიურომ იმსჯელა ფართო მასშტაბის ქორწილების, ქელეხებისა და სხვა არაჯანსაღი ჩვეულებების აღკვეთის საქმეში პარტიული ორგანიზაციების ბრძოლისუნარიანობის ამაღლებისა და საზოგადოების აქტიურად ჩაბმის შესახებ. რაიკომის ბიუროს დადგენილებას გულისყურით გამოეხმაურნენ მოწინავე საქონელმცოდნეები, მათ კოლექტიური წერილით მიმართეს რაიონის მშრომელებს — ყველაფერი ეღონათ მავნე ტრადიციების აღსაკვეთად. კარგი თაოსნობა გამოიჩინა ძაფსაღები ფაბრიკის კოლექტივმა, რომელმაც ღია პარტიულ კრებაზე მოუწოდა რაიონის თვითეულ მცხოვრებს — აქტიურად ემხილებინათ რელიგიური რიტუალების, პროვინციალიზმის, მეშჩანობის, კერძომესაკუთრული ფსიქოლოგიის წარმომობის მიზეზები და არსი, მიეღოთ ზომები მათ აღმოსაფხვრელად.

პარტიული კონფერენციის დელეგატთა სასახელოდ უნდა თქვას, რომ ისინი ამ მარტო საზეიმოდ როდი შეიკრიბნენ; კონფერენციაზე კრიტიკულად იქნა დასახელებული ყველა ის მიზეზი, რაც ხელს უშლით უფრო დიდი წარმატებების მოპოვებაში.

რაიკომის მდივნის მოხსენებაში აღინიშნა მთელი რიგი კოლმეურნეობების გამგეობათა თავმჯდომარეებისა და პარტიული ორგანიზაციების ის მოუქნელი საქმიანობა, რამაც უარყოფითი როლი შეასრულა სამინდოს უფრო უხვი მოსავლის მიღების საქმეში; მეტია გასაკეთებელი მეცხოველეობის მტკიცე საკვები ბაზის შექმნისათვის; გატარებული ღონისძიებების მიუხედავად, სოფლად ჯერ კიდევ ბევრია საკოლმეურნეო წესდების დარღვევის, მიწის უდიერად გამოყენების ფაქტები; თანამედროვე მოთხოვნების ჩამორჩება რაიონში მოსახლეობის სავაჭრო და საყოფაცხოვრებო მომსახურება; ნაკლოვანებებია ადმინისტრაციული ორგანოების მუშაობაში, საკმარისად არ არის ორგანიზებული ბრძოლა დამნაშავეობის წარმომშობი ისეთი ძირითადი მიზეზების წინააღმდეგ, როგორიცაა მუქთახორობა, ლოთობა, უდისციპლინობა და ა. შ.

ღრმად შინაარსიანმა, კრიტიკულმა და საქმიანმა მოხსენებამ ტონი მისცა კონფერენციის დელეგატებს წარმატებების გვერდით მოურიდებლად აღენიშნათ ნაკლოვანებები, ეთქვათ სატკივარზე, დაესახათ ხარვეზების გამოსწორების გზები.

აი, მოკლედ ზოგიერთი მათგანის გამოსვლიდან:

ეუფუნა პაპარაია — აბრეშუმის ძაფსაღები ფაბრიკის ოსტატი: გულახდილად ვიტყვი, რომ მეცხრე ხუთწლედში ჩვენი ფაბრიკის კოლექტივი არარატმუშად მუშაობდა. ზოგჯერ სიტყვა და საქმე სცილდებოდა ერთმანეთს. მოპოვებული მცირე წარმატება გვამშვიდებდა, თვითკმაყოფილებას ვეძლეოდით, რის გამოც შემდეგი გეგმა-ვალდებულება გვეფუშებოდა. დღეგანდელ პარტიულ კონფერენციაზე ჩვენი დელეგაცია კარგი შედეგებით მოვიდა. გასულ თერმეტ თვეში ფაბრიკამ გეგმის ზვეთი ამოაღწია სამ ტონაზე მეტი ხამი აბრეშუმის ძაფი და მესამე კვარტალის საწარმოო მაჩვენებლებით რესპუბლიკურ სოციალისტურ შეჯიბრებაში გაიმარჯვა.

ვახტანგ თევზაძე — სამგზავრო ავტოსატრანსპორტო კანტორის მძღოლი, ლენინის ორდენოსანი: რაიონის სამგზავრო ავტოტრანსპორტმა მგზავრების გადაყვანის ათი თვის გეგმა 104 პროცენტით შეასრულა. ფულადი შემოსავლის ხუთწლედის გეგმა მსუბუქი ტაქსების მძღოლებმა სექტემბერში გაანაღდეს და ახლა მეათე ხუთწლედის ანგარიშში მუშაობენ... მაგრამ ვერ დავიკვეხნით დისციპლინით; ათ თვეში გამოვლინდა რაიონის ავტოსატრანსპორტო საწარმოთა მძღოლების მიერ ტრანსპორტის არაფხიზელ მდგომარეობაში მართვის 16, პირადი გამორჩენის მიზნით სარგებლობის 20 და მოძრაობის წესების უხეში დარღვევის 34 ფაქტი, რაც იმაზე მეუთითებს, რომ ავტოსატრანსპორტო ორგანიზაციებში სახელმწიფო დისციპლინის განმტკიცებისათვის ჯერ კიდევ ბევრია გასაკეთებელი.

რაისა პრველაძე — ჭაგნის რვაწლიანი სკოლის მასწავლებელი: წარმატებები მართლაც გვაქვს. მათი ჩამოთვლა შორს წაგვიყვანდა, მაგრამ ამის მიზეზადვაჯდ თვალი არ უნდა დავხუჭოთ ჯერ კიდევ გადაუჭრელ საკითხებზე, რომელთა მოგვარებას მოითხოვს ჩვენგან პარტია, მოითხოვს დრო და ჩვენი საზოგადოების განვითარების ტენდენცია. მთავარ პრობლემად კვლავ რჩება მოსწავლეთა ცოდნის დონის ამაღლება; სწავლისა და სწავლების ხარისხი მეტად დამაფიქრებელია. პირველი მეოთხედის ბოლოს რაიონის სკოლაში ჩამორჩებოდა 1.050 მოსწავლე. კლასებში მცირდება ხუთოსან და ოთხოსან მოსწავლეთა რიცხვი. ფრიადზე სწავლობს მოსწავლეთა მთელი შადგენლობის მხოლოდ 3 პროცენტი, ხოლო IX-X კლასებში ძალზე მცირეა წარჩინებულ მოსწავლეთა რაოდენობა. ხშირად სამეანიც ლაბერალურად იწერება. და მაინც ჩამორჩენის ყველა გზის ძიებას მასწავლებელთან მივყავართ...

ორმოცდამეხუთე რაიონულმა პარტიულმა კონფერენციამ გვიჩვენა არა მარტო ის, თუ რა წარმატებებს მიაღწიეს სამტრედიელმა კომუნისტებმა ერთსულოვნებისა და დარაზმულობის წყალობით, არამედ ისიც — როგორ აფასებენ თავიანთ საქმიანობაში კრიტიკისა და თვითკრიტიკის ძალას. ეს კი წინსვლის უტყუარი საწინდარია.

ნ. ჯაველიძე,
ჩვენი სპეც. კორ.

სამტრედიის რაიონულ პარტიულ კონფერენციაზე

„საქართველოს აგიტატორი“ № 23

გამოვიდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ეურნალ „საქართველოს აგიტატორის“ მორიგი, ოცდამესამე ნომერი.

ეურნალში დაბეჭდილია სტატიები და წერილები: **ბ. გულიაშვილისა** — ვებრძოლოთ მავნე ტრადიციებს, აღვზარდოთ ახალი ადამიანი; **შ. გულუასი** — შრომის ნოვატორთა პაექრობა; **გ. მელიასი** — მთავარი ამოცანა — პროდუქტიულობის ზრდა; **რ. კაკაბაძისა** — პარტიული ორგანიზაციებ და მშრომელთა მორალურ-ზნეობრივი აღზრდა; **კუბა აშენეს** სოციალიზმს.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმში

დასასრული.

განსახილველი საკითხების ირგვლივ საზოგადოებრივი აზრის წინასწარ გამორკვევის მიზანდასახული, გააზრებული ღონისძიებანი; სესიების მომზადებაში, მოხსენებების, თანამოსაუბრებების და უფლმივი კომისიების გადაწყვეტილებათა პროექტების შესახებ წინადადებათა „შემოსავლებში მუდამ იღებენ მონაწილეობას დეპუტატები, მოსახლეობის თვითმოქმედი საზოგადოებრივი ორგანიზაციები, შესაბამისი დარგების კომპეტენტური სპეციალისტები; დეპუტატები საბჭოების სესიებზე ყოველმხრივ, საქმიანად განიხილავენ შესაბამის საკითხებს, საბჭოების სესიებზე შექმნილია კრიტიკისა და თვითკრიტიკის ხელშემწყობი ვითარება; უზრუნველყოფილია სესიებზე კონკრეტული, დასაბუთებული და რეალურად შესასრულებელი გადაწყვეტილებების შემუშავება; საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის XIV პლენუმის მოთხოვნების შესაბამისად სულ უფრო იხვეწება გადაწყვეტილებათა შესრულების განუხრელი კონტროლისა და შემოწმების მწყობრი სისტემა.

ამ თვალსაზრისით საგულისხმო და ყოველმხრივ გასაგრცელებელია თეიარიწყარის, ლაგოდეხის, ჯასპის, წალენჯიხის, ქარელის რაიონული და ამ რაიონებში შემავალი საქალაქო, სასოფლო, სადაბო საბჭოების, ქუთაისის, ზუგდიდის საქალაქო და მშრომელთა დეპუტატების ზოგიერთი სხვა საბჭოების აღმასრულებელი კომიტეტების მუშაობის გამოცდილება, რომლებმაც განსახორციელეს კონკრეტული ღონისძიებანი იმისათვის, რომ კიდევ უფრო დაეხვეწათ საბჭოების სესიების მომზადებისა და მოწყობის სტილი და მეთოდები, ყოველნაირად აეამაღლებინათ მუშაობის ხარისხი. და ჭალაქებში არა მარტო დეპუტატებმა, არამედ მოსახლეობის უფართოესმა წრეებმა იციან, თუ რა საკითხების განხილვას აპირებენ ან იხილავენ და რა გადაწყვეტილებებს იღებენ მათ მიერ არჩეული ხელისუფლების ორგანოები. აქ მოსახლეობას შესაძლებლობა აქვს უშუალოდ გამოთქვას თავისი წინადადებები და შენიშვნები განსახილველ საკითხებზე, აქტიური მონაწილეობა მიიღოს თავისი წარმომადგენლობითი ორგანოების გადაწყვეტილებათა შემუშავებაში, მათს შესრულებასა და განხორციელებისადმი კონტროლში.

ეს აღმასკომები წინასწარ, მორიგ სესიებამდე დაახლოებით ერთი თვით ადრე აცნობენ ხოლმე არა მარტო დეპუტატებს, არამედ მოსახლეობასაც სესიის მოწვევის დროს, ადგილსა და საკითხებს, რომლებიც გამოტანილია სესიების განსახილველად. აღმასკომები ადგილობრივი პრესის, რადიოს საშუალებით, სპეციალურად გამოშვებულ პლაკატებში ამომრჩევლებს სთხოვენ გამოთქვან თავიანთი აზრი განსახილველ საკითხებზე, წარუდგენონ თავიანთი წინადადებები თუ შენიშვნები აღმასკომებს ან დეპუტატებს. მოსამზადებელ მუშაობაში, როგორც წესი, აბამენ დეპუტატებს, შეაბამის მუდმივ კომისიებს, აქტივისტებს, მეცნიერებს, სხვადასხვა დარგის სპეციალისტებს, მათ შორის რესპუბლიკური სამინისტროებიდან, უწყებებიდან და ორგანიზაციებიდან. დეპუტატებისა და დაინტერესებული ორგანიზაციებისათვის განსაცხობად წინასწარ გზავნიან გადაწყვეტილებათა პროექტებს.

საზოგადოებრივი აზრის შესწავლისათვის დიდ და გულმოდგინე მუშაობას ეწევიან ჯასპის, თეთრი წყაროს, ლაგოდეხის, წალენჯიხის რაიონული საბჭოების აღმასკომები სესიების მომზადებისას. ქარელის მშრომელთა დეპუტატების რაიონული საბჭოს სესიაზე აღმასკომის თავმჯდომარის რ. ბაბლიძის მოხსენების გამო გამიმართა გულახდილი, კონკრეტული, საქმიანი სხა-ბაასი მოსახლეობის კომუნალური, საყოფაცხოვრებო, სავაჭრო მომსახურების სფეროსა და რაიონის დასახლებული პუნქტების კეთილმოწყობაში შექმნილი უაღრესად არადამაკმაყოფილებელი მდგომარეობის შესახებ. ამ სესიის მომზადებაში დეპუტატებთან, მუდმივ კომისიებთან და რაიონული საბჭოს აქტივთან ერთად უშუალოდ მონაწილეობდნენ მთელი რიგი რესპუბლიკური სამინისტროებისა და უწყებების წარმომადგენლები, ხოლო სესიაზე მიიწვიეს და დეპუტატთა წინაშე გამოვიდნენ საქართველოს სსრ სამინაო-კომუნალური მეურნეობის მინისტრი ვ. პაატაშვილი, რესპუბლიკის მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების მინისტრი ვ. სობოლევი, კავშირგაბმულობის მინისტრი ზ. ჩხეიძე, საავტომობილო გზების მინისტრის მოადგილე პ. კახიძე, „ცეკავშირის“ გამგეობის თავმჯდომარის მოადგილე კ. ბუხრაძე.

ქუთაისის მშრომელთა დეპუტატების საქალაქო საბჭოს ერთ-ერთმა სესიამ საქალაქო საბჭოს აღმასკომის თავმჯდომარის დ. დვალიშვილის მოხსენების გამო განიხილა საქალაქო საბჭოს აღმასკომის განყოფილებებსა და სამმართველოებში და ქალაქის დაწესებულებებში მშრომელთა წერილების, საჩივრების განხილვისა და მშრომელთა მიღების შემდგომი გაუმჯობესების ღონისძიებანი. მოხსენებისა და განსახილველად დასახული საკითხზე გადაწყვეტილების პროექტისათვის მასალების მოსამზადებლად აღმასკომმა შექმნა ოცდაათზე მეტი კომისია. საზოგადოებრივი აზრის გამოკვლევის მიზნით დეპუტატებმა მოაწყვეს შეხვედრები აღმასკომის განყოფილებებთან, ხოლო აღმასკომის განყოფილებებისა და სამმართველოების ხელმძღვანელებმა — ეროვნული ეკონომიკურ საბჭოებთან, ეროვნულ-ეკონომიკურ ორგანოებთან, ეროვნულ-ეკონომიკურ ორგანიზაციებთან ერთად — ადგილზე, ადგილობრივ ადგილებზე, ადგილობრივ ადგილებზე, ადგილობრივ ადგილებ

სიტყვას საქმე უყვარს...

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე

ერთმა გლეხმა თურმე ანწლის ღობე შემოავლო თავის ეზოს. [illegible]ერი რომ შეაბა, ამ დროს გზაზე [illegible]-ღმერთმა ჩამოიარა და გლეხი [illegible]ასა:

— ეს ღობე, შე კაი კაცო, ორ დღეში [illegible]ება და წაიქცევა! მერე რას აპი[illegible] საქმე საორხელოდ რატომ უნდა [illegible]ადო!

— არა, უფალო, — მიუგო გლეხ[illegible] — ანგარიში არ შემშლია, მეც [illegible]ოდ ასე მითხრეს, ორი დღის სი[illegible]ლე დაგრჩაო! მანამდე ეს ღო[illegible] გასძლებს, არ მინდა ტყეილად [illegible]ადო!

[illegible]ეიერდა უფალი. ეგრე ქვეყანა [illegible]ამენდებაო, სთქვა და მაშინ დააწვ[illegible] თურმე, ამიერიდან ადამიანმა არ [illegible]ოდეს, აღსასრულის დღე როდის [illegible]ედგებაო.

* * *

[illegible]ულგატეხილი, რწმენაგაბზარული [illegible]ის შრომას მადლი და ბარაქა არა[illegible]ოს არ ჰქონია და არც ექნება [illegible]ებელ. რა წმინდა გულიც უნდა [illegible]ინდეს ადამიანს, თუ იმას ხვალინ[illegible]ი დღისა არა სჯერა, ხელებში [illegible]ბლი მაინც არ მოეკიდება, — [illegible]ი კაცი მამითადში გინდ გყო[illegible], გინდა არა.

[illegible]ასულმა ხუთწლედებმა ბევრი დი[illegible] გამარჯვება მოუტანა ქართველ [illegible]ს. მე არ შევუდგები ყველა იმ [illegible]ეთის ჩამოთვლას, რაც ამ წლებმა [illegible]ედამოდ დაამკვიდრა საქართველოს [illegible]-ყველაზე. ვიტყვი მხოლოდ, რომ [illegible] სიკეთე უფრო მეტი იქნებოდა, მე[illegible] იქნებოდა ხვავიცა და ბარაქაც, [illegible]რამ ქალაქად თუ სოფლად — [illegible]ნი რესპუბლიკის მეურნეობის ცა[illegible]ულ უბნებზე — უხეირო და უყა[illegible]ათო, უდარდელმა და გულცივმა [illegible]ემძღვანელებმა მშრომელ კაცს ზო[illegible]ურ გული გაუტეხეს და ანწლის ღო[illegible]აკეთებინეს. ანწლის ღობე კი ად[illegible]ად ჩათელეს სირცხვილდაკარგუ[illegible]ს ადამიანებმა და დაუკრეფავში [illegible]ადიდნენ... და ქართულ ენაში თა[illegible]თან გაჩნდა მისთვის უჩვეულო გა[illegible]ოქმები, — მინაწერები, გადამა[illegible]ული ყანა, ქაღალდის ცხვარი, ხელ[illegible]ის უწყისებში ჩამწკრივებული [illegible]დარი სულები, მარმარილოს ქოხი, [illegible]რის ყელსახვევი და ოქროს კვერცხი, [illegible]ამედე მარტო ზღაპარში რომ გაე[illegible]ნა კაცს.

[illegible] კიდევ ღრეობად ქცეული ადა[illegible], გლოვად ქცეული ქორწილები, [illegible]ერთი სტუმარ-მასპინძლობა, რო[illegible] თვითეულ ლუკმას ცეცხლის ფასი [illegible], — გაყიდულია ყოველი ჭიქა [illegible], ხაჭაპურის ყოველი ნაჭერი, [illegible]დან თურმე მასპინძელს ავტომო[illegible]ლის ფულიც უნდა დარჩეს!...

[illegible]ქვენ კარგად მოგეხსენებათ, ამ სა[illegible]ვებინა და გამოთქვინა ბევრმა [illegible]ადენი რამ შეიწირა ადამიანის სუ[illegible], — რამდენ პატიოსან კაცს [illegible]ენა შეურყია და ძალღონე გაუნა[illegible].

[illegible]ადღობა ღმერთს, რომ იყვნენ [illegible]ამანები და არც შეიძლებოდა [illegible] ყოფილიყვნენ, ამთავითვე წინ [illegible]ომ აღუდგნენ ამ განუკითხაობას და [illegible]ვასულობას, და ბოლოს, ამ მოვრეე[illegible]ლ ლეღას მთავარი საღინარი ჩაუკე[illegible]ს. ასე გაიმართა მართალი სასწო[illegible], ასე დაიწყო ის დიდი ზნეობრივი [illegible]ფრენდა, რასაც ჩვენდა საბედნიე[illegible]ოდ ხელდახელ მოჰყვა შრომა[illegible]ჯოს წყურვილი. ეს რომ ასეა, ამას [illegible]ონელი კიდევ აღასტურებს წლევან[illegible]

დელი ძნელი წელიწადი, და ის მარ[illegible]ოლაც სასწაული, რაც ჩვენმა გლეხკა[illegible]ცმა მოახდინა ზვრებსა და ველ-მინდ[illegible]ვრებში. ამ გულმართალმა ადამიანებ[illegible]მა ჩვენი ცხოვრების ახალ ვითარებას პირველი დღიდანვე მხარი აუბეს და ძალღონე არ დაზოგეს, რომ საქართ[illegible]ველოს კომუნისტური პარტიის მოწო[illegible]ებდა გულთან ისევე ახლოს მიეტანათ, როგორც ეს ხდებოდა იმ დიადი პი[illegible]რველი ხუთწლედების ეპოქაში, რო[illegible]დესაც პირველი დამკვრელები, პირ[illegible]ველი სტახანოველები იწყებდნენ გა[illegible]მარჯვებული კომუნისტური შრომის ისტორიას.

ის ეპოქა ისტორიაც არის და ჩვენი [illegible]ღევანდელი დღეც, და უბრალო შე[illegible]მთხვევის ბრალი როდი იყო, რომ გა[illegible]ზეთ „კომუნისტის“ ფურცლებზე ჩვე[illegible]ნმა ორმა ყველაზე სახელოვანმა გმი[illegible]რმა — თამარ ყუფუნიამ და ვასილ პაპინაშვილმა სწორედ ის პირველი ხუთწლედი და პირველი სტახანოვე[illegible]ელი, — ალექსი სტახანოვი გაიხსე[illegible]ნეს. ის გუშინდელი დღეც და დღევა[illegible]ნდელი დღეც, და ის დილაც, ხვალ რომ გათენდება, ერთი კერისანი და ერთი ცეცხლისანი არიან. ამ დღეებს, — ყველას ერთი საერთო მუდმივი, თანდაყოლილი ნიშან-თვისება მოსდგამს: შეუნელებელი ძიება და წინსვლა — და არასდროს, არავითარი თვითკმაყოფილება, ვინაიდან თვით-კმაყოფილება — ეს ისეთი ბოროტილია, წინ რომ არ გაგიშვებს... ერთი ნაბიჯითაც.

ამიტომაც როდესაც კაცი — მშენებელი ახალი ქვეყნისა, — უკან მოიხედავს, ერთი რამ საფიქრალ-საწუხარი მუდამ რჩება: ყველაფერი გავაკეთე თუ არა, რასაც ჩემი ძალღონე, ცოდნა და უნარი გასწვდებოდაო. მე არ მეგულება ქვეყანაზე ისეთი ადამიანი, რომ ადგეს და სთქვას, გუთნის კვალი ბოლომდე გავიტანეო; არა, ჩვენ მუდამ დიდი ვალი გვმართებს ჩვენი კეთილი, შრომისმოყვარე, დარბაისელი ხალხისა, თავის შთამომავალს სამუდამოდ რომ დაუფუნა ილია ჭავჭავაძის დანაბარები: — ადამიანი ქვეყანაზე იმიტომ გაჩნდა, რომ ორი თავთავი მოიყვანოს იქ, სადაც წინათ ერთი მოდიოდაო.

მიიწურა მეცხრე ხუთწლედის დამთავრებელი წელი, — წინ არის კიდევ ერთი აღმართი, დაძაბული და მღელვარე დღეები, — მღელვარე იმიტომ, რომ ამ წელიწადმა ყველა საქმეს თავი უნდა მოადგას, — იმასაც, რაც თავიდანვე კარგად იყო დაწყებული და იმასაც, რასაც პირველ დღიდანვე ხარვეზი და სატკივარი დაჰყვა. გუთნისდედებმა კარგად იციან, რომ ხანდახან ნახევარი დღე ხნულში ხარვეზის ამოღებას მიაქვს, მაგრამ ამ სიძნელეს განზე არავინ გაუდგება და ნახევარ დღეს მოელი დღისას შეაძლებინებს. ხალხს არ უყვარს განზე გამდგარი, გულღრეღილი კაცი. და ამიტომაც შექმნა ანდაზა: განზე მაცქერალს თვალები დაუდგესო.

ამ დაძაბულ შრომაში თავისი წილი უნდა დაიდოს, თავისი სიტყვა უნდა თქვას ქართულმა მწერლობამ. იმ გარდასული წლებისათვის დამახასიათებელი უწესრიგობა და უდარდელობა მწერლობასაც გადასწვდა, ზოგიერთ ჩვენგანს ნაბიჯი შეუშალა და სიტყვას მისას ძალა დაუკარგა. ეს მოხდა უპირველეს ყოვლისა მხოლოდ იმიტომ, რომ ჩვენ ზოგჯერ გვავიწყდებოდა ჩვენი სულიერი კულტურის საფუძველთა საფუძველი, — ლიტერატურის პარტიულობის ლენინური პრინციპი. არ დაგიმალავთ, როგორღაც უცნაურია და დაუჯერებელი ეს ამბავი, მაგრამ ეს ასე იყო და ახლა ამას ბევრი ფიცი და მტკიცი აღარ სჭირდება. ეს უნდა ითქვას პირდაპირ

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე

ჩვენი დღეების მემატიანე

ირაკლი აბაშიძე

ახლა კონსტანტინე ლორთქიფანიძეს შეუსრულდა 70 წელი... როცა რომელსამე ჩემს მეგობარს საიუბილეო მისალმებით მივმართავ, სახელოდ განწყობილ გულს ყოველთვის ერთი ჭვალიც გაჰკრავს — ჭვალი სინანულისა, რომელსაც სხვაგვარად მაინც ვერ გამოვხატავ, თუ არა ათასჯერ განმეორებული სიტყვებით: — როგორ გარბის დრო, რა ჩქარა წავედა წლები...

შვიდი ათეული წელიწადი...

კონსტანტინე ლორთქიფანიძეს ლექსით დაიწყო და პირველი მისი პოეტური კრებული თითქოს, აგერ გუშინწინ გამოვიდა წიგნის ბაზარზე, მას შემდეგ კი უსაზღვროდ გრძელი, უზომოდ რთული ნახევარი საუკუნე გაქრა.

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე იქ დგას, — ქართული საბჭოთა მწერლობის სათავეებთან. ალბათ ამ სიტყვებით დღეს ბევრი დაიწყებს თავის მისალმებას ჩვენი ეობილარისადმი, და ეს სწორიც იქნება. დიახ, ახალ საქართველოში მრავალთა ლიტერატურული ვარჯიშისა, თუ იმ პირველ წლებში რევოლუციისადმი მშრომელ დეიორამბების ჭიქა-ქუხილის შემდეგ, ნამდვილი საბჭოთა ლიტერატურის სათავეებთან რევოლუციის შემდგომი თაობის მწერლებიდან პირველ, რიგში სწორედ კონსტანტინე ლორთქიფანიძე დგას; მწერალთა იმ ახალ ფრონტს, რომელიც მხატვრული ოსტატობის სიმაღლეებისათვის ბრძოლის მგზნებარე ლოზუნგით მოვიდა ოცი-ანი წლების ქართულ ლიტერატურაში, ერთი პირველთაგანი ჩვენი კონსტანტინე ლორთქიფანიძე მეთაურობდა.

დიახ, იქიდან დაიწყო და კონსტანტინე ლორთქიფანიძე დღემდე რჩება ჩვენი პროზის, ქართული მხატვრული სიტყვის ჭეშმარიტ ოსტატად. ასეა იგი ცნობილი ჩვენს დიდ ქვეყანაშიც. კონსტანტინე ლორთქიფანიძის ქმნილებები ღირსეულად იცავს ქართული მხატვრული სიტყვის დიდ ტრადიციულ ავტორიტეტს ჩვენს დიდ მრავალეროვან, მრავალენოვან სამშობლოში და მის საზღვრებს გარეთ.

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე მხოლოდ თანამედროვეობის მწერალია, პრინციპულად მხოლოდ დღევანდელობის, საბჭოთა სინამდვილის მწერალი, ჩვენი დროის ადამიანთა წინაშე წამოჭრილ ურთულეს პრობლემათა მხატვარი. იქ ორის მისი გამარჯვების სათავე. მან კარგად იცის, რომ ჭეშმარიტად ცოცხალი და დიდი მწერლობა დღეს მთელ ცივილიზებულ სამყაროში მხოლოდ ამ სუნთქვით სუნთქავს.

ახალი საქართველოს, სოციალისტური მშენებლობის პირველი წარმატებები, დიდი სამამულო ომი, ომისშემდგომი საქართველო, მისი შვილები, მისი ადამიანები, მისი გმირული ნაბიჯები დიადი მომავლისაკენ — ეი კონსტანტინე ლორთქიფანიძის ქმნილებათა მთავარი თემა და ბათოსი. კონსტანტინე ლორთქიფანიძე ჩვენი დღეების ჭეშმარიტი მხატვრული მემატიანეა.

კვლავაც დიდ წარმატებებს ვუსურვებ გულით და სულით ჩვენს ძვირფას დღევანდელ თუნდ-ლარს!

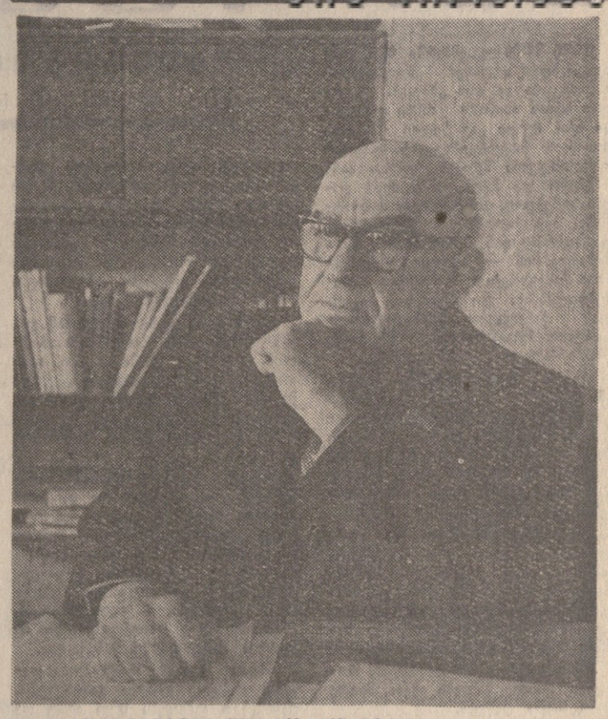

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე

ულოცავენ

გულითადად მოგილოცავთ, ძვირფასო კონსტანტინე ალექსანდრეს-ძეს, თქვენი ცხოვრების და ლიტერატურულ-საზოგადოებრივი მოღვაწეობის სახელოვან იუბილეს. როგორც გამოჩენილ მწერალს და ქართველი ხალხის ცხოვრებაში მომხდარ დიად გარდატეხათა მემატიანეს, გისურვებთ ჯანმრთელობას, კეთილდღეობას და ახალ დიდ შემოქმედებითს წარმატებებს.

ნიკოლოზ ტიხონოვი,
ქ. მოსკოვი.

ძვირფასო კონსტანტინე!

ორმოცდ წელზე მეტია, რაც თქვენ ჩემს ცხოვრებაში შემოხვედით და ჩემს გულში დაისადგურეთ, როგორც ბრძენმა, გონებამახვილმა, უფაქიზესი გრძნობის ადამიანმა, ძმამ და მეგობარმა, დიდებულმა მწერალმა, რომელიც აღსავსეა ადამიანის, ხალხის, საშობლოს, მშვიდობისადმი უღრმესი სიყვარულით. დიე, კიდევ ათეული წლების მანძილზე მყვავოდეს თქვენი ტალანტი და მრავალმილიონიან საბჭოთა მკითხველს ახალ ქმნილებებს უძღვნიდეს ნობათად. თქვენს უკრაინელ მეგობრებს, ათასობით უკრაინელ მკითხველს დიდად უყვარხართ და გაფასებენ თქვენ, როგორც ჩვენი ხალხის, ჩვენი ლიტერატურის ერთგულ მეგობარს, თავს მდაბლად ვხრი თქვენს წინაშე, გეხვევით და გკოცნით.

მიკოლა გაჟანი,
ქ. კიევი.

ძვირფასო კონსტანტინე ალექსანდრეს-ძეს! გულმხურვალედ მოგილოცავთ დაბადების 70-ე წლისთავს. მთავრობის დიდი ჯილდო — ლენინის ორდენი კიდევ ერთი დასტურია სამშობლოსა და ხალხის წინაშე თქვენი დამსახურების აღსანიშნავად. გისურვებთ ჯანმრთელობას, დიდ შემოქმედებითს წარმატებებს, სიხარულს. ველით თქვენს ახალ წიგნებს!..

რასულ გამზათოვი,
ქ. მახაჩკალა, დაღესტნის ასსრ.

ძვირფასო კონსტანტინე ალექსანდრეს-ძეს! მთელი გულით მოგილოცავთ დაბადების სამოცდამეათე წლისთავს და დიდ შემოქმედებით მიღწევებს. გისურვებთ ხანგრძლივ ჯანმრთელობას, მომავალ წარმატებებს შემოქმედებით შრომაში და მთელს თქვენს მრავალფეროვან მოღვაწეობაში ჩვენი სამშობლოს საკეთილდღეოდ. სიყვარულით და მეგობრული გრძნობით

კონდრატ კრაპივა,
ქ. მინსკი.

ძვირფასო კონსტანტინე! გულითადად მოგილოცავთ დაბადების სამოცდამეათე წლისთავს როგორც საუკეთესო მეგობარსა და მრავალეროვნული საბჭოთა ლიტერატურის ერთ-ერთ ფუძემდებელს. თქვენ თქვენი მრავალმხრივი ნათელი ტალანტი მიუძღვნეთ ხალხს, სამშობლოს სამსახურს, ახალგაზრდა თაობის კომუნისტური სულისკვეთებით აღზრდას. მე თქვენ გიცნობთ, როგორც კრისტალურ ადამიანს, მწერალ-კომუნისტს, ჩვენი ეპოქის დიდებულ მომღერალს. გისურვებთ ჯანმრთელობას, ბედნიერებას და ახალ შემოქმედებით გამარჯვებებს სიყვარულით და გეხვევით და გკოცნით.

სულეიმან რუსტამი,
ქ. ბაკო.

დიდად პატივცემულო კონსტანტინე ალექსანდრეს-ძეს! მხურვალედ მოგესალმებით და მოგილოცავთ დაბადების 70-ე წლისთავს თქვენ, საუცხოო მწერალს, რომელმაც დიდი წვლილი შეიტანეთ ქართული ლიტერატურის საგანძურში. გისურვებთ შემდგომ წარმატებებს, ჯანმრთელობას და მრავალ სიხარულს ცხოვრებაში.

ანატოლი სოფრონოვი,
ქ. მოსკოვი.

სიტყვას საქმე უყვარს...

კონსტანტინე ლორთქიფანიძე

ერთი ადამიანი, ერთი ადამიანი, ერთი ადამიანი — ეს ასეთი ადამიანების ცხოვრებას და მათ მხატვრულ სახეებს ძველი, დაჩენჩილი თარგების მიხედვით ვქერით და ვკერავთ, იმ სესიებისა და ბურუების ყალიბით, მეცხრამეტე საუკუნის ლიტერატურაში რომ შეიქმნა.

ან კიდევ ბრალიანი ვინღა არის? ვითომ „მსოფლიო სევდით“ შეპყრობილი ლოყებღაღაჟა დარდიმანდი? მისი ფიქრები და განცდები ვითომ უფრო რთულია ამ მენახრე კაცის ფიქრებსა და განცდებზე? ამას ვინ დაიჯერებს!

ბარშან თბილისში გამართულ ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწეთა სრულიად საკავშირო თათბირზე სამართლიანად ითქვა, რომ გულწრფელობა ხელოვანის მეორე ნიჭი არისო.

რატომ არის მეორე ნიჭი!

ერთ ბრძენს ჰკითხეს, სული რა არისო. ბრძენმა მიუგო — სული რა არის, არ ვიცი, მაგრამ ეს კი შემიძლია ვთქვა, უსულოდ — მწვანე ჯეჯილი თივად იქცევა, ვაშლის ხე — შეშად და კაცი — ლეშად...

ამ უბერებელ სულს მხოლოდ გულწრფელობა ჩაუდგამს მხატვრულ ნაწარმოებს.

ცხოვრება არც ერთ თავის ცხრაკლიტულს არ გაგიდებს, მასალა ხელში არ მოგყვება, თუ ხმაში ერთი ბეწო სიყალბე გამოგვრია, თუ არ გაგურა იმ მასალის სიმართლე და ჭეშმარიტება. ორად გაყოფილ გულს — ერთი ღმერთსა და ერთი ეშმაკსაო, — არასოდეს ხოფელი არ აუშენებია, კარგი წიგნი არ დაუწერია. ეს გულწრფელობა და გულითადობა კი მხოლოდ და მხოლოდ ხალხთან ყოფნას, ხალხში სიარულს მოაქვს, ოღონდ არა ისეთ სიარულს, როგორც ერთ დროს ხდებოდა ხოლმე: რაიონიდან დაბრუნებულს რომ შეგეკითხებოდნენ, რა ნახეთ, ვინ გაიცანითო, ხშირად აღტაცებულნი ვამბობდით, გადაგვრია ერთმა კაცმა, რა სუფრის გაშლა სცოდნია და რა ღმერთივით თამადა ყოფილაო.

მწერალი — არა სტუმარი, არამედ თანამონაწილე, მებრძოლი, ნამდვილი წევრია იმ კოლექტივისა, სადაც ხუთწლედის ბედი წყდება — ეს არის ჩვენი მთავარი ამოცანა, ამის განსაზღვრელებად ყველა პირობა შეგიქმნია საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა. ახლა პირი არ ხელა შევირცხვინოთ და ამ ზრუნვას, ყურადღებას, დაფასებას მწერალმა წიგნით უნდა უპასუხოს. პარტიამ ბევრი მოგვცა და ბევრიც მოგვთხოვა — უპირველეს ყოვლისა, რასაც დასწერ, კარგი უნდა იყოსო. ათას შეფასებას ამიტომ გვაძლევენ, რომ მწერალმა თავის თავს არავითარი შედავათი არ მისცეს, და ის, რაც მარჯვენა ხელმა უნდა გააკეთოს, მარცხენას არ მიანდოს.

ცხოვრება გადაუდებლად მოითხოვს, რომ ხელოვნების გმირებად გახდნენ ღირსებით სავსე კაცები და არა ღლეტია კაცუნები, ვინაიდან ახალ საქართველოს აშენებენ ბედის მჭედლები და არა ბედის მაძიებლები.

მაშ რაღად ჰქვია „უბრალო“ იმ კაცს, ქვეყანას დედაბოძად რომ უდგას?

ალბათ იმიტომ, რომ ჩვენ მთელი სიღრმით არ ვიცნობთ ასეთი ადამიანების ცხოვრებას და მათ მხატვრულ სახეებს ძველი, დაჩენჩილი თარგების მიხედვით ვქერით და ვკერავთ, იმ სესიებისა და ბურუების ყალიბით, მეცხრამეტე საუკუნის ლიტერატურაში რომ შეიქმნა.

ან კიდევ ბრალიანი ვინღა არის? ვითომ „მსოფლიო სევდით“ შეპყრობილი ლოყებღაღაჟა დარდიმანდი? მისი ფიქრები და განცდები ვითომ უფრო რთულია ამ მენახრე კაცის ფიქრებსა და განცდებზე? ამას ვინ დაიჯერებს!

ბარშან თბილისში გამართულ ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწეთა სრულიად საკავშირო თათბირზე სამართლიანად ითქვა, რომ გულწრფელობა ხელოვანის მეორე ნიჭი არისო.

რატომ არის მეორე ნიჭი!

ერთ ბრძენს ჰკითხეს, სული რა არისო. ბრძენმა მიუგო — სული რა არის, არ ვიცი, მაგრამ ეს კი შემიძლია ვთქვა, უსულოდ — მწვანე ჯეჯილი თივად იქცევა, ვაშლის ხე — შეშად და კაცი — ლეშად...

ამ უბერებელ სულს მხოლოდ გულწრფელობა ჩაუდგამს მხატვრულ ნაწარმოებს.

ცხოვრება არც ერთ თავის ცხრაკლიტულს არ გაგიდებს, მასალა ხელში არ მოგყვება, თუ ხმაში ერთი ბეწო სიყალბე გამოგვრია, თუ არ გაგურა იმ მასალის სიმართლე და ჭეშმარიტება. ორად გაყოფილ გულს — ერთი ღმერთსა და ერთი ეშმაკსაო, — არასოდეს ხოფელი არ აუშენებია, კარგი წიგნი არ დაუწერია. ეს გულწრფელობა და გულითადობა კი მხოლოდ და მხოლოდ ხალხთან ყოფნას, ხალხში სიარულს მოაქვს, ოღონდ არა ისეთ სიარულს, როგორც ერთ დროს ხდებოდა ხოლმე: რაიონიდან დაბრუნებულს რომ შეგეკითხებოდნენ, რა ნახეთ, ვინ გაიცანითო, ხშირად აღტაცებულნი ვამბობდით, გადაგვრია ერთმა კაცმა, რა სუფრის გაშლა სცოდნია და რა ღმერთივით თამადა ყოფილაო.

მწერალი — არა სტუმარი, არამედ თანამონაწილე, მებრძოლი, ნამდვილი წევრია იმ კოლექტივისა, სადაც ხუთწლედის ბედი წყდება — ეს არის ჩვენი მთავარი ამოცანა, ამის განსაზღვრელებად ყველა პირობა შეგიქმნია საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა. ახლა პირი არ ხელა შევირცხვინოთ და ამ ზრუნვას, ყურადღებას, დაფასებას მწერალმა წიგნით უნდა უპასუხოს. პარტიამ ბევრი მოგვცა და ბევრიც მოგვთხოვა — უპირველეს ყოვლისა, რასაც დასწერ, კარგი უნდა იყოსო. ათას შეფასებას ამიტომ გვაძლევენ, რომ მწერალმა თავის თავს არავითარი შედავათი არ მისცეს, და ის, რაც მარჯვენა ხელმა უნდა გააკეთოს, მარცხენას არ მიანდოს.

ცხოვრება გადაუდებლად მოითხოვს, რომ ხელოვნების გმირებად გახდნენ ღირსებით სავსე კაცები და არა ღლეტია კაცუნები, ვინაიდან ახალ საქართველოს აშენებენ ბედის მჭედლები და არა ბედის მაძიებლები.

დროის დიდებული მხატვარი

გურამ გვერდწითელი

„ყოველი მართალი მწერალი უმეტესად თავისი თავისა და თავისი თაობის ბიოგრაფიას მოგვითხრობს, ყველაზე ღრმად და სრულად სწორედ აქ ამოიკითხება მწერლის სულიერი ცხოვრების ამბავი“ — ეს სიტყვები თანამედროვე ქართული ლიტერატურის ერთ-ერთ რჩეულ ოსტატს კონსტანტინე ლორთქიფანიძეს ეკუთვნის და მათს ჭეშმარიტებას თავად ავტორის შემოქმედებაც მშვენივრად ადასტურებს.

საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებისათვის ბრძოლა, პირველი სინძელეები და პირველი გამარჯვებების სიხარული, სოციალისტური ყოფის დამკვიდრება სოფლად და ქალაქად, მერე დიდი და მრისხანე სამამულო ომი, მას შემდეგ კი განსახლებისა და კომუნიზმის შენებლობის გზაზე ახალი სამაღლებისაკენ ლტოლვის წლები, — ეს საბჭოთა ხალხის ცხოვრების გზაცა და მწერლის მდიდარ შემოქმედებაში მსატვრულად გააზრებული და აღბეჭდილი სამყაროც. კონსტანტინე ლორთქიფანიძემ ვაჟკაცურად იარა ამ ძნელსა და ნათელ გზაზე, იარა ისე, როგორც შეშვენოდა ჭეშმარიტ მებრძოლს, მოქალაქესა და მწერალს.

— მე მთელი ჩემი წუთისოფელი სანგარში ჩასული ჯარისკაცი ვიყავი, — გამოგვიტყდება ეს ამაგდარი მწერალი.

მეოცე საუკუნე თავისი რევოლუციური სულისკვეთებით, ისტორიული ქარტეხილებით და სოციალ ურ გარდაქმნებით განუმეორებელი ეპოქაა კაცობრობის ისტორიაში. მას, სხვა ეპოქებისაგან განსხვავებით, სულიერი განახლების ნაცვლად თან სდევს სულიერი გარდაქმნები, ადამიანთა ცხოვრებისა და ურთიერთობის ახალ მსოფლგაგებისა და მორალურ საწყისებზე დაფუძნება. იმ მწერალს, ვინც თავის თავს ახალი ეპოქის ჯარისკაცად თვლის, არ შეიძლება იყვნენ ჩვენი მწერლობის მთავარი გმირები, ვინაიდან ისინი არაფრის შემქმნელები არ არიან — არც საქმით და არც სიტყვით. მაგრამ უბედურება ის კი არ არის, რომ მწერალმა ასე ძირფესვიანად შეიცვალა თავისი პერსონაჟების სამყარო. ლიტერატურაში, როგორც ცხოვრებაში ყველა პერსონაჟს მუდამ ექნება თავისი ადგილი, თავისი წონა და ზომა და მწერალს სამდურავს ვერავინ ეტყვის, ასეთი სულისკვეთების კაცი წიგნში რად შემოუშვიო. სავალალო ის არის, რომ მათი ნასესხები ცრუპრომეთეები, გამოგონებული სულიერი კრიზისები მწერალს ნოვატორობად მიაჩნია, მაშინ როდესაც ეს ყველაფერი ძველზე ძველია, გადაღეჭილი, მობეზრებული, და როგორც ნაღეჭი ჩალა-ბუსა ისევ სიმინდის ყანად ვერ გადაიქცევა, ამგვარი წიგნიც ახალ სიცოცხლეს ვერ დაიწყებს.

არა ერთი და ორი დასამახსოვრებელი, მკაფიოდ გამოკვეთილი მხატვრული სახე და ხასიათი შექმნეს ჩვენმა მწერლებმა. ეს მეტადრე ახალგაზრდა მწერლებზე ითქმის, მათ ბევრი რამ ახალი შესძინეს ქართულ ლიტერატურას, მაგრამ ვერც ძველებმა და ვერც ახალმა თაობამ ჯერ კიდევ ვერ შესძლეს მთელი სისავსით დახატათ მეტად რთული და მეტად პასუხსაგები პროფესიის ადამიანი — პარტიული მუშაკი, პარტიული ხელმძღვანელი, მარტენის საამქროში იქნება იგი თუ კოლმეურნეობის რომელიმე ფერმაში, სადმე მშენებლობაზე ან კიდევ სამეცნიერო-საკვლევ ინსტიტუტში.

არ არის ქვეყანაზე უფრო ძნელი საქმე, ვიდრე პარტიული ხელმძღვანელის პროფესია. ძნელია იმიტომ, რომ ვთქვათ, — მშენებელს სასლის აშენება ეკითხება, ექიმს — ადამიანის მკურნალობა, მასწავლებელს — თაგისი კლასი, მეცნიერს — მისი ლაბორატორია, ზეინკალს თავისი ჩარხი... პარტიულ ხელმძღვანელს კი ყველაფერი ეკითხება, ყველაფერი ეკითხება... ათას განსთვისულ ფანჯარაში ერთიც რომ უდროოდ ჩაეკრეს, ისიც იმას ეკითხება — პარტიულ ხელმძღვანელს. ამიტომ არის, რომ არც-ერთი პროფესიის ადამიანს არ შეეძლება შეხვდეს ცხოვრებაში იმდენი უძილო ღამე, იმდენი საწუხარი თუ საზრუნავი, რამდენიც ნამდვილ პარტიულ მუშაკს, ლენინის პარტიის ჯარისკაცს შეხვდება.

ჩვენ ვიცით, რომ ქვეყანას ხალხი აშენებს, ისტორიის ხალხი ჰქმნის, მაგრამ ჩვენ ისიც ვიცით, რომ ხალხის შრომას რარიგად მოაკლდება ხარისხი და ნაყოფიერება, თუ პარტიული ხელმძღვანელი ვერ შესძლებს, ერთსულად და ერთხორად შეაკრას სხვადასხვა ხასიათის, ასაკის, ზნისა და ჩვევების ადამიანები ერთი მთავარი მიზნის მისაღწევად. დიდი, ძნიმე ეს ამშენებლის ძალა, ღმერთკაცის ძალა, სიცოცხლის დამბადებლისა და შემნახველის ძალა... ეს იგრძნობოდა ამ ბიჭის ყოველ სიტყვაში, გამოხედვაში...

არ,ერთი ძროხა არ გაუბერწდა...

ეს არ არის, რა თქმა უნდა, კაპიტან ბუსაიძის გმირობა, არც ასალი პლანეტის აღმოჩენა, არც რომანი „მთვარის მოტაცება“, მაგრამ ეს არის პროფესიის მწვერვალი და ამიტომ იგი ედრება ყველა სხვა პროფესიის მწვერვალს.

ამას წინათ სოფელში დამპატიჟა და მითხრა, ერთი ძროხა უნდა გაჩვენოთ, ქარხანა დავარქვი სახელად და მართლაც ქარხანა არის ის დალოცვილი, ერთ პატარა საბავშვო ბაღას ის ერთი შეინახავს თავისი ძუძუთითო...

შემრთა მისმა ლაპარაკმა — ლაპარაკმა კი არა, მისმა დიდკაცობამ, მისმა ძღილებამ, რაც პირდაპირ თვალში მცემდა მასთან საუბრის დროს. თავი ისე ეჭირა, თითქოს მისი ძროხები თუ არა, ამ ქვეყანას რძისა და ყველის გემო არ ეცოდინებოდაო. და სწორედ მაშინ, იმ დღეს, ერთსულ კიდევ ვიგრძენი, რომ ცხოვრებაში არ არსებობს დიდი და პატარა პროფესია, სასახელო და უსახელო პროფესია. ყოველი პროფესიის შესაძლებლობა დაულეველია, ამოუწურავი ძიების, დოსტატების, განვითარების თვალსაზრისით.

მაშ რაღად ჰქვია „უბრალო“ იმ კაცს, ქვეყანას დედაბოძად რომ უდგას?

ალბათ იმიტომ, რომ ჩვენ მთელი სიღრმით არ ვიცნობთ ასეთი ადამიანების ცხოვრებას და მათ მხატვრულ სახეებს ძველი, დაჩენჩილი თარგების მიხედვით ვქერით და ვკერავთ, იმ სესიებისა და ბურუების ყალიბით, მეცხრამეტე საუკუნის ლიტერატურაში რომ შეიქმნა.

ან კიდევ ბრალიანი ვინღა არის? ვითომ „მსოფლიო სევდით“ შეპყრობილი ლოყებღაღაჟა დარდიმანდი? მისი ფიქრები და განცდები ვითომ უფრო რთულია ამ მენახრე კაცის ფიქრებსა და განცდებზე? ამას ვინ დაიჯერებს!

ბარშან თბილისში გამართულ ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწეთა სრულიად საკავშირო თათბირზე სამართლიანად ითქვა, რომ გულწრფელობა ხელოვანის მეორე ნიჭი არისო.

რატომ არის მეორე ნიჭი!

ერთ ბრძენს ჰკითხეს, სული რა არისო. ბრძენმა მიუგო — სული რა არის, არ ვიცი, მაგრამ ეს კი შემიძლია ვთქვა, უსულოდ — მწვანე ჯეჯილი თივად იქცევა, ვაშლის ხე — შეშად და კაცი — ლეშად...

ამ უბერებელ სულს მხოლოდ გულწრფელობა ჩაუდგამს მხატვრულ ნაწარმოებს.

ცხოვრება არც ერთ თავის ცხრაკლიტულს არ გაგიდებს, მასალა ხელში არ მოგყვება, თუ ხმაში ერთი ბეწო სიყალბე გამოგვრია, თუ არ გაგურა იმ მასალის სიმართლე და ჭეშმარიტება. ორად გაყოფილ გულს — ერთი ღმერთსა და ერთი ეშმაკსაო, — არასოდეს ხოფელი არ აუშენებია, კარგი წიგნი არ დაუწერია. ეს გულწრფელობა და გულითადობა კი მხოლოდ და მხოლოდ ხალხთან ყოფნას, ხალხში სიარულს მოაქვს, ოღონდ არა ისეთ სიარულს, როგორც ერთ დროს ხდებოდა ხოლმე: რაიონიდან დაბრუნებულს რომ შეგეკითხებოდნენ, რა ნახეთ, ვინ გაიცანითო, ხშირად აღტაცებულნი ვამბობდით, გადაგვრია ერთმა კაცმა, რა სუფრის გაშლა სცოდნია და რა ღმერთივით თამადა ყოფილაო.

მწერალი — არა სტუმარი, არამედ თანამონაწილე, მებრძოლი, ნამდვილი წევრია იმ კოლექტივისა, სადაც ხუთწლედის ბედი წყდება — ეს არის ჩვენი მთავარი ამოცანა, ამის განსაზღვრელებად ყველა პირობა შეგიქმნია საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალურმა კომიტეტმა. ახლა პირი არ ხელა შევირცხვინოთ და ამ ზრუნვას, ყურადღებას, დაფასებას მწერალმა წიგნით უნდა უპასუხოს. პარტიამ ბევრი მოგვცა და ბევრიც მოგვთხოვა — უპირველეს ყოვლისა, რასაც დასწერ, კარგი უნდა იყოსო. ათას შეფასებას ამიტომ გვაძლევენ, რომ მწერალმა თავის თავს არავითარი შედავათი არ მისცეს, და ის, რაც მარჯვენა ხელმა უნდა გააკეთოს, მარცხენას არ მიანდოს.

ცხოვრება გადაუდებლად მოითხოვს, რომ ხელოვნების გმირებად გახდნენ ღირსებით სავსე კაცები და არა ღლეტია კაცუნები, ვინაიდან ახალ საქართველოს აშენებენ ბედის მჭედლები და არა ბედის მაძიებლები.

ოსტატს, მეგობარს

ალრგეი ბარუზდინი

ჟურნალ „დრუჟბა ნაროდოვის“ მთავარი რედაქტორი, სსრკ მწერალთა კავშირის გამგეობის მდივანი.

იბერიული ტაბულის საიდუმლოება

დაწვრილებითი ცნობები 10 წლის შემდეგ

1965 წლის დეკემბერში მწერალმა ალექსანდრე კიკნაძემ „ნედელიაში“ გამოაქვეყნა სტატია „ბასკები. სადაურნი არიან ისინი?“ მასში ლაპარაკი იყო ძველი კავკასიელი იბერების პირენეის ნახევარკუნძულზე შესაძლო გადასახლების შესახებ, ფრიად საინტერესო და მეცნიერების მიერ დაუმსახურებლად მივიწყებულ ჰიპოთეზაზე. ავტორიტეტულ მეცნიერებზე დაყრდნობას თან ახლდა იბერთა შთამომავლებთან — ახლანდელ ბასკებთან შეხვედრებით მიღებული შთაბეჭდილებები, ლაპარაკი იყო ბასკთა და ქართველთა წესჩვეულებების გასაოცარ მსგავსებაზე, ორივე ენაზე ერთნაირად ჟღერად სიტყვებზე.

გავიდა ათი წელი. რომ ითქვას, „ნედელიას“ პირველ გამოსვლას ხამეგინერო საზოგადოებრიობა ინტერესით შეხვდაო, ეს იმას ნიშნავს, რომ თითქმის არაფერი ვთქვათ. ვინაიდან იმ სტატიამ ბიძგი და მიმართულება მისცა ახალ, ძალიან მნიშვნელოვან ძიებათა მთელ სერიას.

კუიბიშეველმა მეცნიერმა იური ზიფარმა და მისმა თბილისელმა ახპირანგმა გრეტა ჭანტურიამ დასასტამბავად მოამზადეს პირველი ბასკურ-ქართული ლექსიკონი. (და ეი საგულისხმო ფაქტი: დადგინდა ხამასზე მეტი იდენტური სიტყვა).

პროფესორმა ილია ტაბაღუამ, რომელიც ფრანგ ბასკებს ეწვია, მათზე მონოგრაფია დაწერა.

ვამოწენლმა ესპანელმა მეცნიერმა, ბასკების ქვეყნის მეგობართა საზოგადოების პრეზიდენტმა მანუელ დე არანგეთმ (მის შესახებ ქვემოთ იქნება საუბარი) დაამთავრა ხამეგოთა აკადემიკოსის შოთა ძიძიგურის წიგნის „ქართული ენის“ თარგმნა — მასშიც ლაპარაკია ამ ორი ენის ნათესაობაზე.

მოკლედ რომ ვთქვათ, ფაქტები

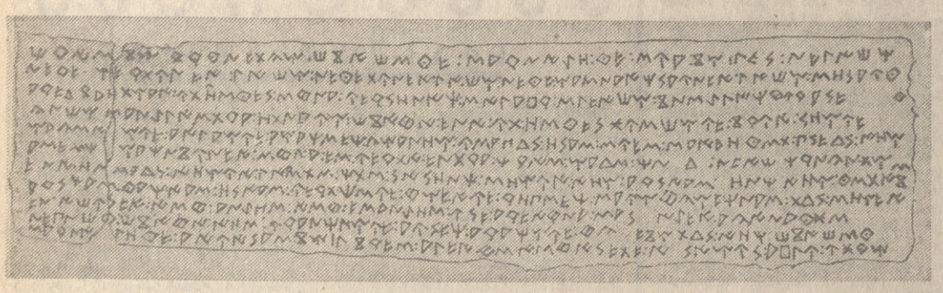

და დაკვირვებები გროვდება. მე მხოლოდ რამდენიმე დავასახელე. ჩვენ გვწამს, რომ შორს არ არის ის დღე, როცა მეცნიერთა ერთობლივი ექსპედიციები გაემგზავრებიან კავკასიისა და ბასკეთის მთიან სოფლებში შემორჩენილი ძიალიქტებისა და ძველი ლეგენდების შესასწავლად, როცა ესპანელი და ბასკი მეცნიერები შეძლებენ ყველა ქვეყნიდან კოლეგების მიღებას, რათა გაინიხილონ აქტუალური მეცნიერული პრობლემები.

ბასკური ენა სასწაულებრივად გაღარჩენილი უნიკალური ლინგვისტური სამყაროა, რომელიც მკვეთრად განსხვავდება მისი ინდოევროპული გარემოსაგან. ეს არის განძი, რომელსაც დაცვა უნდა, „ოქროს გასაღები“, რომლის დამარცხებთაც შეიძლება შევაღოთ შორეული ისტორიის დღემდე შეუცნობელი საგანძურის კარის გაღებას.

და სავსებით გასაგებია მსოფლიოს პროგრესული მეცნიერთა შეშფოთება, მათი აღშფოთება იმის გამო, რომ ბასკების სამშობლოში დღეს სდევნიან მკვიდრ ენას, ხოლო ბასკურ დამწერლობას პრაქტიკულად ცხრაკლიტული ადევს.

გასაგებია სხვადასხვა ქვეყნების ადამიანთა სიმპათიები თავისი ხალხის თავისუფლებისა და თანასწორუფლებიანობისათვის ბასკ პატრიოტთა ვაჟკაცური ბრძოლისადმი.

გასაგებია ინტერესი ბასკთა ენისა და ისტორიისადმი, რომელსაც იჩენენ დღეს პირენეიდან შორს მცხოვრები ადამიანები.

სწორედ ასეთ ადამიანებზე მინდა გესაუბროთ.

დაიწყებ ალექსანდრე კიკნაძის რომან „სამეფო ფურისულადან“ მოყვანილი ციტატით. ეს რომანი, სხვათა შორის, მისი ავტორის „ნედელიას“ ფურცლებზე გამოსვლის შემდეგ დაიწერა და მხატვრული ფორმით ავითარებს სტატიის ძირითად იდეებს. აი ეს ციტატაც:

„...დარწმუნებული ვარ — თვითეულს ენდა ჰქონდეს თავისი მიზანი, თუ ენებავთ, თავისი რაიმე პატარა პუნქტი... რათა არ აკეთებდეს მხოლოდ იმას, რასაც მისი სამსახურებრივი მოვალეობა ითვალისწინებს — აქედან აქამდე. სხვაგვარად ცხოვრება ერთფეროვანი და მოსაწყენია. სხვაგვარად კიკი ვერ ამამქედებს თავის რეზერვებს“.

ასე მსჯელობს რომანის გმირი, ახალგაზრდა ლინგვისტი ოთარ ღვედრიანი, რომელიც გატაცებულია პირენეელ იბერთა წარმოშობის შესახებ ჰიპოთეზით.

ასე შეუძლია თქვას თვით რომანის ავტორმაც, იმავე ჰიპოთეზის დაუცხრომელმა პროპაგანდისტმა. ეს მას ერთხელ ჩვენმა უდიდესმა ლინგვისტმა აკადემიკოსმა არნოლდ სტეფანისძე ჩიქობავამ მისწერა: „ბასკურ-კავკასიური ისტორიული ურთიერთობისადმი ინტერესის აქტივიზაცია — ეს თქვენი დამსახურებაა“.

ალექსანდრე კიკნაძემ ახლახან დაამთავრა რომანის მეორე წიგნი, რომლის სათაური იქნება „ფონი არაგოაზე“. ოთარ ღვედარიანი, რომელიც ჩვენ მადრიდში დაეგზავნეთ, მებრძოლ რესპუბლიკელთა რიგებში, მძიმე ჭრილობის შემდეგ გონს მოდის და...

თუმცა, ახლა საგულისხმოა აღვნიშნოთ, რომ არაგოა — ეს არის მდინარე ებრის შენაკადი, ისე როგორც არაგვი — მტკვრის შენაკადი. „არაგოა“ — ასე ეწოდება ბასკ პატრიოტთა იატაკქვეშა ჟურნალს, რომელიც პაპიროსის თხელ ქაღალდზე იბეჭდება. როგორც ამბობენ, „ნედელიაში“ გამოქვეყნებული ის სტატია „არაგოამ“ გადაბეჭდა...

საბჭოთა პრესაში ალექსანდრე კიკნაძემ ბევრი სტატია გამოაქვეყნა. დაეინტერესა აგროვებს სულ ახალ და ახალ ფაქტებს. დაუცხრომლად ესწრაფვის ბასკებთან და ბასკოლოგებთან შეხვედრას ესპანეთსა და საფრანგეთში, ინგლისსა და მექსიკაში — ყველგან, სადაც კი ივი მწერლის გზებს მიპყავს.

მოსკოვში იგი შეხვდა დოლორეს იბარურის, ბასკეთის შვილს და ესპანელ პროლეტართა ბელადს, — ხანგრძლივი გულთბილი საუბარი და

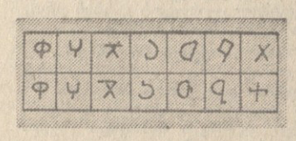

ბასკური სიმღერები ლეგენდარულ აპოსიონარიის შესრულებით...

და მეორე შეხვედრა მანუელ დე არანგეთისთან!

კორტესების დეპუტატი და საპარლამენტთაშორისო კავშირის წევრი დოქტორი მანუელ დე არანგეი მონაწილეობდა ჰელსინკის სრულიად ევროპის თათბირის მომზადებაში, მოსკოვში რომ ჩამოვიდა, მას განსაკუთრებით აინტერესებდა ბასკურ-კავკასიური ისტორიულ ურთიერთობათა შესახებ მასალები. ჯერ კიდევ მანამდე მან სპეციალურად შეისწავლა რუსული ენა, რათა შეძლებოდა მიმოწერა საბჭოთა კოლეგებთან და წაეკითხა საბჭოთა სამეცნიერო ლიტერატურა.

მანუელ დე არანგეთ ყურადღება მიაქცია გასაოცარ მსგავსებას ბევრ ბასკურ და ქართულ გვარებს შორის, — როგორიც არის, მაგალითად, ერისთავი, ლაღუა, ნოდია, ინაური, ოჩიაური, აგრეთვე — ჭალაჭიისა და დასასტრეული პენეტენის სახელწოდებებს შორის — გალი, ლენტეხი, გორი, ხაშური.

ჩემი აზრით, ისტორიულ საიდუმლოებათა ამოცნობის გზაზე ჩვენს ერთობლივ წინსვლაში ამ მეცნიერის მონაწილეობამ, როგორც ჩანს, უკვე შეასრულა გასაოცარი როლი. სამეგ ის არის, რომ მან ალექსანდრე კიკნაძეს აჩუქა საიდუმლო „იბერიული ფირფიტის“ გამოსასულება დღემდე წაუკითხავი დამწერლობით და ა. კიკნაძემ ეს გამოსახულება ერთ-ერთ ჟურნალში გამოაქვეყნა.

ახლა კი თბილისში გადავიანალოთ, ერთ პატარა ძველ სახლში, რომლის ალაყაფის იქით სხვა ასეთივე, ოღონდ უფრო დაბალი სახლის სახურავია, ხოლო სახურავზე ასევე პატარა ბაღი და ყვავილნარია.

ტერასაზე მაგიდის თავში ზის სახლის პატრონი შოთა ვასილის-ძე ხვედელიძე, ჯუბეი, ორმოცდაათი წლის კაცი. მისგან მარცხნივ დივანზე დიასახლისია ჩამომჯდარი, რომელმაც ის-ის იყო სტუმრებს სუფრაზე ტრადიციული კავკასიური ჩანახი, ლობიო და მწვანილი გაუწყო.

ლაპარაკობს დიასახლისი. მისი მეზობელი ნინო ოდიშარია. ასეთ ადამიანებზე ამბობენ: „ენა ეკეთა“. ეს ნინო ოდიშარია, ეს ენა ეკეთა, ეს ენა ეკეთა ... ეს ენა ეკეთა ... ეს ენა ეკეთა ...